

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ VII ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΤΟΝΤΑΙ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Ιούλιος 2005

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) έχει ήδη δημοσιοποιήσει έξι Έγγραφα Διαβούλευσης σχετικά με την εφαρμογή της νέας Οδηγίας για την κεφαλαιακή επάρκεια. Μετά την αξιολόγηση των απαντήσεων των τραπεζών και της Ε.Ε.Τ. που υποβλήθηκαν στο στάδιο της διαβούλευσης και από τις διμερείς επαφές που συνεχίζονται, θεωρείται σκόπιμη η δημοσιοποίηση νέου Εγγράφου Διαβούλευσης όπου αναθεωρούνται και συμπληρώνονται ορισμένες από τις θέσεις που είχαν υιοθετηθεί με τα προηγούμενα έγγραφα και παράλληλα εξετάζονται ορισμένα νέα θέματα που άπτονται της υλοποίησης της νέας Οδηγίας. Πιο αναλυτικά στο παρόν Έγγραφο Διαβούλευσης αναπτύσσονται τα εξής θέματα:

- ⇒ Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της Οδηγίας
- ⇒ Πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας
- ⇒ Τυποποιημένη μέθοδος
 - Αναθεώρηση και συμπλήρωση θέσεων
 - ECAIs
- ⇒ Μέθοδος Εσωτερικών Διαβαθμίσεων
 - Θέματα αίτησης
 - Αναθεώρηση και συμπλήρωση θέσεων
 - Ειδικός δανεισμός
 - Θέσεις σε μετοχές
- ⇒ Λειτουργικός Κίνδυνος
 - Αναθεώρηση και συμπλήρωση θέσεων

Επισημαίνεται ότι τα Έγγραφα Διαβούλευσης που έχουν ήδη δημοσιοποιηθεί ισχύουν, εκτός των σημείων που τροποποιούνται με το παρόν Έγγραφο.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Οι θέσεις της ΤτΕ που αναπτύσσονται βασίζονται στην τρέχουσα έκδοση της **Οδηγίας (Ιούλιος 2004) και το κείμενο πρότασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2004**. Κατά συνέπεια ενδέχεται να υπάρξουν τροποποιήσεις σε περίπτωση σημαντικών διαφοροποιήσεων στο τελικό κείμενο της Οδηγίας.

Διαφοροποιήσεις ενδέχεται να υπάρξουν επίσης λόγω εναρμόνισης των εποπτικών πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στα πλαίσια της υιοθέτησης των κατευθυντήριων οδηγιών που εκδίδονται από την **Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Committee of European Banking Supervisors –CEBS)**. Σημειώνεται ότι η CEBS επεξεργάζεται διάφορα θέματα σχετικά με τη συνεπή, σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, εφαρμογή της Οδηγίας, όπως θέματα που άπτονται του καθορισμού των αρμοδιοτήτων και της συνεργασίας των αρχών που είναι αρμόδιες για την εποπτεία ομίλων που δραστηριοποιούνται σε περισσότερα από ένα κράτη, θέματα σχετικά με την εποπτική αξιολόγηση των Π.Ι. κλπ.

Στο παρόν Έγγραφο Διαβούλευσης έχει χρησιμοποιηθεί κατά το δυνατόν η ορολογία της επίσημης μετάφρασης της Οδηγίας από την Ε.Ε. η οποία ενδέχεται σε ορισμένα σημεία να διαφέρει από αυτή που είχε χρησιμοποιηθεί στα προηγούμενα Έγγραφα Διαβούλευσης.

2.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

- α Η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της Οδηγίας προβλέπεται να είναι η 1η Ιανουαρίου 2007. Από την ημερομηνία αυτή επομένως τα πιστωτικά ιδρύματα (Π.Ι.) **θα δύνανται** να εφαρμόσουν είτε την τυποποιημένη μέθοδο είτε τη μέθοδο των εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου. Εξάιρεση αποτελεί η μέθοδος εσωτερικών διαβαθμίσεων κατά την οποία τα Π.Ι. εκτιμούν, **για τα ανοίγματα από το επιχειρηματικό τους χαρτοφυλάκιο**, τη ζημιά ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος (Loss Given Default-LGD) και τους συντελεστές μετατροπής (conversion factors). Η μέθοδος αυτή θα είναι διαθέσιμη από την 1^η Ιανουαρίου 2008. Επίσης τα Π.Ι. θα μπορούν να υπολογίζουν κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του λειτουργικού κινδύνου χρησιμοποιώντας είτε την Μέθοδο του Βασικού Δείκτη, είτε την Τυποποιημένη Μέθοδο από 1^η Ιανουαρίου 2007. Η Εξελιγμένη Μέθοδος Μέτρησης Λειτουργικού Κινδύνου θα είναι διαθέσιμη από 1^η Ιανουαρίου 2008.
- β Εν τούτοις παρέχεται η δυνατότητα στα Π.Ι., εφόσον το επιθυμούν, και μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2008, να εφαρμόζουν τη μέθοδο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι πιστωτικού κινδύνου χρησιμοποιώντας την ισχύουσα μέθοδο (Βασιλεία I). Επομένως τα Π.Ι., άσχετα από ποια μέθοδο προτίθενται να ακολουθήσουν σε εφαρμογή του νέου πλαισίου, δύνανται να την θέσουν σε εφαρμογή οποιαδήποτε ημερομηνία εντός του 2007. Από 1.1.2008 όμως θα πρέπει να εφαρμόσουν τουλάχιστον την προβλεπόμενη από την Οδηγία Τυποποιημένη Μέθοδο για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι πιστωτικού κινδύνου.
- i. Σε περίπτωση που ένα Π.Ι. εφαρμόσει από 1.1.2007 την μέθοδο εσωτερικών διαβαθμίσεων για τμήμα των ανοιγμάτων του, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι πιστωτικού κινδύνου από τα ανοίγματα που δεν υπάγονται στην Μ.Ε.Δ, είτε στα πλαίσια του προγράμματος σταδιακής εφαρμογής (roll-out plan), είτε στα πλαίσια μόνιμης εξαίρεσης, μπορούν να υπολογίζονται με το ισχύον πλαίσιο μέχρι 1.1.2008.
- ii. Σε περίπτωση που ένα Π.Ι. κάνει χρήση της ευχέρειας αυτής, ήτοι της χρησιμοποίησης του ισχύοντος πλαισίου για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι πιστωτικού κινδύνου, για το σύνολο ή για μέρος των ανοιγμάτων του και για όσο χρονικό διάστημα γίνεται χρήση, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι λειτουργικού κινδύνου θα μειώνονται κατά το ποσοστό που αντιπροσωπεύουν τα

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ανοίγματα για τα οποία γίνεται χρήση της ευχέρειας σε σχέση με τα συνολικά ανοίγματα του πιστωτικού ιδρύματος.

iii. Επίσης:

- Οι διατάξεις του νέου πλαισίου που αφορούν την αναγνώριση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου δεν θα ισχύουν
- Ο χειρισμός που προβλέπεται από το ισχύον πλαίσιο για παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία θα συνεχίσει να εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το εάν αυτά παρακολουθούνται εντός ή εκτός ισολογισμού
- Τα πιστωτικά παράγωγα τα οποία έχει στο χαρτοφυλάκιό του θα κατατάσσονται στα στοιχεία εκτός ισολογισμού υψηλού κινδύνου.

Τέλος, τα πιστωτικά ιδρύματα που κάνουν χρήση της ευχέρειας αυτής ήτοι συνεχίζουν να υπολογίζουν κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι πιστωτικού κινδύνου με το ισχύον πλαίσιο μετά την 1. 1. 2007, υπόκεινται στη γενική υποχρέωση δημοσίευσης αυξημένων στοιχείων αλλά δεν υποχρεούνται να δημοσιεύουν τις παρακάτω πληροφορίες:

- i Το 8% του σταθμισμένου ποσού που αντιστοιχεί στην κάθε κατηγορία ανοίγματος σύμφωνα με την τυποποιημένη μέθοδο
- ii Δεδομένου ότι δε χρησιμοποιούνται διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας από ECAIs και ECAs, τις προβλεπόμενες από την Οδηγία σχετικές πληροφορίες
- iii Πληροφορίες σχετικά με τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο για υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι λειτουργικού κινδύνου

3.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Το επίπεδο εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις της Οδηγίας ορίζεται κυρίως στα Άρθρα 68 – 73 , υπάρχουν όμως αναφορές και σε άλλα άρθρα, όπου ορίζονται οι υποχρεώσεις που πρέπει να τηρούνται σε μεμονωμένη ή/και ενοποιημένη βάση. Παράλληλα, δίνεται σε ορισμένες περιπτώσεις η διακριτική ευχέρεια στα κράτη-μέλη να θεσπίσουν εξαιρέσεις από την εφαρμογή των κανόνων σε ορισμένο επίπεδο ή/και να μεταβάλουν την έκταση εφαρμογής της ενοποιημένης εποπτείας.

3.1. Τήρηση υποχρεώσεων σε μεμονωμένη βάση

α) Όλα τα πιστωτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα υπόκεινται σε εποπτεία σε μεμονωμένη βάση ως προς:

- Τις κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι πιστωτικού, λειτουργικού και κινδύνου αγοράς σύμφωνα με το άρθρο 75 (άρθρο 68,§1).
- Το σύστημα εσωτερικών ελέγχων περιλαμβανομένου του συστήματος διαχείρισης κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 22 (άρθρο 68, §1).
- Τις διατάξεις περί Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων σύμφωνα με τον Τίτλο V, Κεφ.2,Τμήμα 5, άρθρα 106-119 (άρθρο 68, §1).
- Την δημοσιοποίηση των προβλεπομένων στο Κεφ. 5 του Τίτλου 5 (άρθρ.145-149) στοιχεία και πληροφορίες, εκτός εάν ανήκουν σε όμιλο, επικεφαλής του οποίου είναι πιστωτικό ίδρυμα με έδρα σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. και υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν «σημαντικές» θυγατρικές αυτού (άρθρο 68, §3 σε συνδυασμό με 72, §1, β' εδάφιο).

β) Τα πιστωτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα, τα οποία δεν αποτελούν θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα στην Ελλάδα, ούτε μητρικές επιχειρήσεις , καθώς και τα πιστωτικά ιδρύματα που (βάσει του άρθρου 73) δεν περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, οφείλουν σε μεμονωμένη βάση:

- Να εφαρμόζουν, σύμφωνα με το άρθρο 123, στρατηγικές και διαδικασίες για τον υπολογισμό και την τήρηση επιπέδων εσωτερικού κεφαλαίου επαρκούς για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων τους οποίους έχουν αναλάβει ή τους οποίους ενδέχεται να αναλάβουν (άρθρο 68,§2).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- Να συμμορφώνονται με τις διατάξεις περί ειδικών συμμετοχών σε επιχειρήσεις εκτός του χρηματοπιστωτικού τομέα σύμφωνα με το άρθρο 120 (άρθρο 68,§2).

γ) Τα πιστωτικά ιδρύματα που δεν αποτελούν μητρικές ούτε θυγατρικές επιχειρήσεις, καθώς και τα πιστωτικά ιδρύματα που (βάσει του άρθρου 73) δεν περιλαμβάνονται στην ενοποίηση οφείλουν σε μεμονωμένη βάση:

- Να δημοσιοποιούν τα προβλεπόμενα στο Κεφ. 5 του Τίτλου 5 (άρθρ.145-149) στοιχεία και πληροφορίες (άρθρο 68§3).

3.2. Δυνατότητα να συμπεριληφθεί θυγατρική στον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων σε μεμονωμένη βάση

Σύμφωνα με την Οδηγία παρέχεται στην ΤτΕ η διακριτική ευχέρεια να επιτρέπει, κατά περίπτωση, σε μητρικά πιστωτικά ιδρύματα, εγκατεστημένα στην Ελλάδα, να συμπεριλάβουν στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων τους και των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων σε μεμονωμένη βάση, θυγατρικές τους, των οποίων τα ουσιώδη χρηματοδοτικά ανοίγματα ή οι ουσιώδεις υποχρεώσεις είναι απέναντι στο εν λόγω μητρικό πιστωτικό ίδρυμα και εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις (Άρθρο 70):

- Οι διαδικασίες της μητρικής επιχείρησης όσον αφορά την αξιολόγηση, τη μέτρηση και τον έλεγχο των κινδύνων καλύπτουν τη θυγατρική.
- Η μητρική επιχείρηση κατέχει περισσότερο από το 50% των δικαιωμάτων ψήφου που συνδέονται με την κατοχή μετοχών της θυγατρικής και το δικαίωμα να ορίζει ή να απομακρύνει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της θυγατρικής.
- Η μητρική επιχείρηση αποδεικνύει, με βάση σχετικές ρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένων νομικών ρυθμίσεων, ότι δεν υπάρχει κανένα τρέχον η προβλεπόμενο ουσιώδες ή νομικό εμπόδιο για την άμεση μεταβίβαση ιδίων κεφαλαίων ή την εξόφληση υποχρεώσεων από τη μητρική επιχείρηση.

Η ΤτΕ προτίθεται να κάνει χρήση αυτής της διακριτικής ευχέρειας. Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, ενδέχεται βεβαίως να θέτει πρόσθετα ειδικά ή/και γενικά κριτήρια.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

3.3. Τήρηση υποχρεώσεων σε ενοποιημένη ή υπο-ενοποιημένη βάση :

α) Όλα τα πιστωτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα, τα οποία είναι επικεφαλείς ομίλων στην Ελλάδα υπόκεινται σε εποπτεία βάσει της ενοποιημένης χρηματοοικονομικής τους κατάστασης ως προς (άρθρο 71, §1):

- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι πιστωτικού, λειτουργικού και κινδύνου αγοράς σύμφωνα με το άρθρο 75,
- τις διατάξεις περί ειδικών συμμετοχών πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 120,
- τις στρατηγικές και διαδικασίες για τον υπολογισμό και την τήρηση επιπέδων εσωτερικού κεφαλαίου επαρκούς για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων τους οποίους έχουν αναλάβει ή τους οποίους ενδέχεται να αναλάβουν σύμφωνα με το άρθρο 123 και
- τις διατάξεις περί Μεγάλων χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων σύμφωνα με τον Τίτλο V, Κεφ.2, Τμήμα 5, άρθρα 106-119
- την δημοσιοποίηση των προβλεπομένων από την Οδηγία στοιχείων και πληροφοριών.

β) Τα θυγατρικά πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, εφόσον τα ίδια ή η μητρική τους, αν είναι χρηματοδοτική εταιρία επενδύσεων χαρτοφυλακίου, διαθέτουν θυγατρική ή κατέχουν συμμετοχή σε εγκατεστημένη σε χώρα εκτός Ε.Ε., επιχείρηση, η οποία είναι πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα ή εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, υπόκεινται σε εποπτεία σε υπο-ενοποιημένη βάση ως προς (Άρθρο 73, § 2):

- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι πιστωτικού, λειτουργικού και κινδύνου αγοράς σύμφωνα με το άρθρο 75,
- τις διατάξεις περί ειδικών συμμετοχών σε επιχειρήσεις εκτός του χρηματοπιστωτικού τομέα σύμφωνα με το άρθρο 120,
- τις στρατηγικές και διαδικασίες για τον υπολογισμό και την τήρηση επιπέδων εσωτερικού κεφαλαίου επαρκούς για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων τους οποίους έχουν αναλάβει ή τους οποίους ενδέχεται να αναλάβουν, σύμφωνα με το άρθρο 123 και
- τις διατάξεις περί Μεγάλων χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων σύμφωνα με τον Τίτλο V, Κεφ.2, Τμήμα 5, άρθρα 106-119.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

3.4. Εξαίρεση από τήρηση υποχρεώσεων σε μεμονωμένη βάση

Η Οδηγία παρέχει στα κράτη – μέλη τη διακριτική ευχέρεια να εξαιρούν από την υποχρέωση τήρησης σε μεμονωμένη βάση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 68, §1 (βλ. παρ. 3.Α.1. του παρόντος κειμένου), εφόσον η θυγατρική και η μητρική έχουν αδειοδοτηθεί και εποπτεύονται από την εποπτική αρχή του ίδιου κράτους – μέλους, η θυγατρική περιλαμβάνεται στην εποπτεία της μητρικής σε ενοποιημένη βάση και, επιπλέον, εφόσον συντρέχουν όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις, ώστε να διασφαλίζεται επαρκής κατανομή των κεφαλαίων μεταξύ της μητρικής και της θυγατρικής (Άρθρο 69, §1):

- Δεν υπάρχουν και δεν προβλέπεται η ύπαρξη εμποδίων στην άμεση μεταβίβαση ιδίων κεφαλαίων ή την εξόφληση υποχρεώσεων από τη μητρική επιχείρηση.
- Είτε η μητρική επιχείρηση εγγυάται σε ικανοποιητικό, κατά την κρίση της εποπτικής αρχής, βαθμό τη συνετή εκ μέρους της θυγατρικής διαχείριση και έχει δηλώσει, με τη σύμφωνη γνώμη της εποπτικής αρχής, ότι εγγυάται τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η θυγατρική είτε οι κίνδυνοι των θυγατρικής είναι αμελητέοι.
- Οι διαδικασίες της μητρικής επιχείρησης όσον αφορά την αξιολόγηση, τη μέτρηση και τον έλεγχο των κινδύνων καλύπτουν τη θυγατρική.
- Η μητρική επιχείρηση κατέχει περισσότερο από το 50% των δικαιωμάτων ψήφου του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής και το δικαίωμα να ορίζει ή να απομακρύνει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της θυγατρικής.

Με την επιφύλαξη του αποτελέσματος των διαβουλεύσεων στα αρμόδια κοινοτικά όργανα, αλλά και του τρόπου ενσωμάτωσης της παραπάνω διακριτικής ευχέρειας στο ελληνικό δίκαιο, η ΤτΕ δε δεσμεύεται σε αυτή τη φάση στο θέμα παροχής ή μη γενικής εξαίρεσης. Εντούτοις προτίθεται να διατηρήσει το δικαίωμα παροχής εξαίρεσης σε πιστωτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα που αποτελούν θυγατρικές άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα, επίσης, στην Ελλάδα. Για τη διαμόρφωση οριστικής άποψης, η ΤτΕ θα συνεκτιμήσει την πρακτική που θα ακολουθήσουν και τα λοιπά κράτη χωρών της Ε.Ε., στο πλαίσιο της διαδικασίας σύγκλισης των εποπτικών πρακτικών.

3.5. Δυνατότητα εξαίρεσης από την εποπτεία σε ενοποιημένη βάση

Η Οδηγία παρέχει τη διακριτική ευχέρεια, είτε στα κράτη – μέλη, είτε στις εποπτικές αρχές, που είναι αρμόδιες για την άσκηση της εποπτείας σε ενοποιημένη βάση, να απαλλάσσουν

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ένα πιστωτικό ίδρυμα υπαγόμενο σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση από την υποχρέωσή του να συμπεριλαμβάνει στην ενοποίηση ένα χρηματοδοτικό ίδρυμα ή μια επιχείρηση παροχής επικουρικών τραπεζικών υπηρεσιών, που είτε αποτελούν θυγατρικές του είτε κατέχει σε αυτές συμμετοχή, αν ισχύει κάποια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις, όπως άλλωστε προβλέπεται και από το ισχύον πλαίσιο (Άρθρο 73, §1) :

α) όταν το εν λόγω ίδρυμα/ επιχείρηση εδρεύει σε τρίτη χώρα, όπου υπάρχουν νομικά εμπόδια στη διαβίβαση των αναγκαίων πληροφοριών ή

β) όταν το εν λόγω ίδρυμα/ επιχείρηση είναι, κατά τη γνώμη των αρμοδίων αρχών, αμελητέα σε σχέση με τους στόχους της εποπτείας του πιστωτικού ιδρύματος και, εν πάση περιπτώσει, όταν ο συνολικός ισολογισμός του εν λόγω ιδρύματος/ επιχείρησης δεν υπερβαίνει το χαμηλότερο των ακόλουθων δύο ποσών:

(i) το ποσό των 10 εκατομμυρίων ευρώ,

(ii) το 1% του συνολικού ισολογισμού της μητρικής ή της κατέχουσας την συμμετοχή επιχείρησης ή

γ) όταν, κατά τη γνώμη των αρμοδίων για την άσκηση της εποπτείας σε ενοποιημένη βάση αρχών η ενοποίηση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του εν λόγω ιδρύματος/ επιχείρησης θα αντενδείκνυτο ή θα μπορούσε να οδηγήσει σε λάθη όσον αφορά τους στόχους της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Αν, περισσότερες από μία επιχειρήσεις πληρούν τα προβλεπόμενα στο σημείο (ii) κριτήρια, πρέπει εντούτοις οι επιχειρήσεις αυτές να συμπεριληφθούν στην ενοποίηση, όταν ως σύνολο παρουσιάζουν σημαντικό ενδιαφέρον σε σχέση με τους στόχους της εποπτείας του πιστωτικού ιδρύματος.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

4. ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

4.1. Αναθεώρηση και συμπλήρωση θέσεων

Οι θέσεις της ΤτΕ σχετικά με την τυποποιημένη μέθοδο αναπτύχθηκαν στο Έγγραφο Διαβούλευσης Ι. Στο Παράρτημα του παρόντος Εγγράφου παρουσιάζονται συνοπτικά οι συντελεστές κινδύνου που προβλέπονται για την τυποποιημένη μέθοδο. Αναθεώρηση και συμπλήρωση των θέσεων της ΤτΕ για την τυποποιημένη μέθοδο παρουσιάζεται στα παρακάτω θέματα.

4.1.1. Ανοίγματα έναντι μητρικών εταιρειών, θυγατρικών ή θυγατρικών της μητρικής εταιρείας (Άρθρο 80, παρ.7). Διακριτική ευχέρεια για στάθμιση με συντελεστή 0%.

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης Ι έχει διατυπωθεί η θέση της ΤτΕ για την υιοθέτηση της εν λόγω διακριτικής ευχέρειας, η οποία ισχύει. Επισημαίνεται ότι η Οδηγία δεν παρέχει την δυνατότητα επέκτασης της δυνατότητας αυτής σε ανοίγματα έναντι εταιρειών εκτός Ελλάδας και ότι στην κατηγορία αυτή δεν μπορούν να ενταχθούν ανοίγματα από μετοχές ή απαιτήσεις από στοιχεία τα οποία σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο εντάσσονται στα εποπτικά ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων (δάνεια μειωμένης εξασφάλισης καθώς και καινοτόμοι και μη, υβριδικοί τίτλοι).

4.1.2. Απαιτήσεις ή ενδεχόμενες απαιτήσεις κατά κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης Ι έχει διατυπωθεί η θέση της ΤτΕ για τα ανοίγματα κατά κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών. **Διαφοροποίηση** υπάρχει μόνο ως προς τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις των οργανισμών εξαγωγικών πιστώσεων (ECAS), οι οποίες θα αναγνωρίζονται, με την προϋπόθεση ότι τα Π.Ι. θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις (παράρτημα VI, τμήμα 1, παρ. 7-8):

- η πιστοληπτική αξιολόγηση είναι μια συναινετική βαθμολόγηση κινδύνου από οργανισμούς εξαγωγικών πιστώσεων, που συμμετέχουν στο “Διακανονισμό περί κατευθυντηρίων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης” του ΟΟΣΑ.
- ο οργανισμός εξαγωγικών πιστώσεων δημοσιεύει τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις του και εφαρμόζει τη μεθοδολογία που έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ, και η

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

πιστοληπτική αξιολόγηση συνδέεται με ένα από τα οκτώ ελάχιστα ασφάλιστρα εξαγωγικών πιστώσεων (ΕΑΕΠ) που προβλέπονται από τη μεθοδολογία αυτή.

4.1.3. Απαιτήσεις ή ενδεχόμενες απαιτήσεις κατά περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης Ι έχει διατυπωθεί η θέση της ΤτΕ για τα ανοίγματα κατά περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών. Σημειώνεται ότι αν οι αρμόδιες αρχές άλλων χωρών κάνουν χρήση της εναλλακτικής μεθοδολογίας, η ΤτΕ θα επιτρέψει στα Π.Ι. να εφαρμόζουν τον ίδιο συντελεστή στάθμισης στα ανοίγματα έναντι αυτών των περιφερειακών κυβερνήσεων και τοπικών αρχών των χωρών αυτών.

4.1.4. Απαιτήσεις ή ενδεχόμενες απαιτήσεις κατά διοικητικών φορέων (PSEs) και μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης Ι έχει διατυπωθεί η θέση της ΤτΕ τόσο για το χειρισμό τους όσο και για τα κριτήρια που θα πρέπει να ικανοποιούν.

Όσον αφορά την έκδοση καταλόγου επιχειρήσεων / οργανισμών που εντάσσονται στην κατηγορία αυτή επισημαίνεται ότι οι κατάλογοι, που έχουν διαβιβασθεί προς τα Π.Ι. (Συμμετέχοντες Φορείς στο Σύστημα Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή) στα πλαίσια της εφαρμογής της ΠΔ/ΤΕ 1160/26.11.2004, όπως ισχύουν, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως **ενδεικτικοί** κατάλογοι.

Όταν οι αρμόδιες αρχές άλλων χωρών αντιμετωπίζουν τα ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημοσίου τομέα ως ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων, θα επιτρέπεται στα Π.Ι. να σταθμίζουν με τον ίδιο τρόπο τα ανοίγματα έναντι αυτών των οντοτήτων του δημοσίου τομέα.

4.1.5 Απαιτήσεις ή ενδεχόμενες απαιτήσεις κατά ιδρυμάτων¹

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης Ι αναπτύχθηκαν οι δύο εναλλακτικές μεθοδολογίες. Η ΤτΕ προκρίνει τη 2η μέθοδο, ήτοι τη στάθμισή τους με βάση τη διαβάθμιση του ιδρύματος. Στα ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων χωρίς διαβάθμιση εφαρμόζεται συντελεστής στάθμισης 50% , εκτός από την περίπτωση που τα ανοίγματα έναντι της χώρας που είναι εγκατεστημένο το εν λόγω ίδρυμα διαβαθμίζονται με υψηλότερο συντελεστή. Στα ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων

¹ Ως ιδρύματα νοούνται τα πιστωτικά ιδρύματα, οι εταιρίες παροχής πιστώσεων και οι εταιρίες factoring και οι ΕΠΕΥ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

χωρίς διαβάθμιση δεν μπορεί να εφαρμοστεί συντελεστής στάθμισης χαμηλότερες από εκείνον που εφαρμόζεται στα ανοίγματα έναντι της κεντρικής κυβέρνησης της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένο το εν λόγω ίδρυμα.

Σύμφωνα με την παραπάνω 2η εναλλακτική μέθοδο, δίνεται η δυνατότητα ευνοϊκότερης μεταχείρισης των ανοιγμάτων προς ίδρυμα με εναπομένουσα διάρκεια μικρότερη ή ίση των 3 μηνών. Τα ανοίγματα αυτά θα σταθμίζονται σύμφωνα με τους συντελεστές που προβλέπονται στην Οδηγία (Παράρτημα VI, Τμήμα 1, Πίνακας 5), εφόσον τα δανειζόμενα ιδρύματα έχουν διαβάθμιση. Στα ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων χωρίς διαβάθμιση με αρχική πραγματική ληκτότητα μικρότερη ή ίση των τριών μηνών εφαρμόζεται συντελεστής στάθμισης 20%.

Στις επενδύσεις σε μετοχές ή σε χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στα εποπτικά ίδια κεφάλαια ιδρυμάτων θα εφαρμόζεται συντελεστής στάθμισης 100%, εκτός εάν αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια.

4.1.6. Λιανικές απαιτήσεις ή ενδεχόμενες λιανικές απαιτήσεις

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης I έχει διατυπωθεί η θέση της ΤτΕ για τα ανοίγματα κατά λιανικών απαιτήσεων. Επιπλέον, σημειώνεται :

- Η **ΤτΕ θεωρεί** ότι πρέπει να ισχύει και στην τυποποιημένη μέθοδο το κριτήριο εσωτερικής διαχείρισης των απαιτήσεων έναντι επιχειρήσεων που δεν υπερβαίνουν τα € 1 εκατ. Ήτοι για να ενταχθούν ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων στην κατηγορία αυτή θα πρέπει πέραν του ποσοτικού κριτηρίου (μικρότερα του € 1 εκατ.) να ικανοποιούν και τα παρακάτω ποιοτικά κριτήρια:
 - Διαχρονική συνέπεια στη διαχείριση κινδύνων, με την έννοια ότι ο τρόπος παρακολούθησης μεταβάλλεται μόνο εφόσον υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι έχει μεταβληθεί η φύση του κινδύνου που προέρχεται από το συγκεκριμένο άνοιγμα.
 - Συνολική διαχείριση των συγκεκριμένων ανοιγμάτων μη προσομοιάζουσα με τη διαχείριση των επιχειρηματικών ανοιγμάτων.
 - Ύπαρξη σημαντικού αριθμού ανοιγμάτων με παρόμοια χαρακτηριστικά κινδύνου.
- Κατόπιν τούτου, η **ΤτΕ δεν θα κάνει** χρήση του ποσοτικού κριτηρίου της επαρκούς διασποράς (granularity) που είχε προσδιοριστεί στο 0,2% του συνολικού χαρτοφυλακίου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων κυρίως, που μειώθηκαν κάτω του 1 εκατομμυρίου ευρώ αποκλειστικά λόγω σταδιακής εξοφλήσεως, δεν μπορούν να ενταχθούν στην εν λόγω κατηγορία ανοιγμάτων.

4.1.7 Απαιτήσεις ή ενδεχόμενες απαιτήσεις εξασφαλισμένες με ακίνητη περιουσία

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης Ι έχει διατυπωθεί η θέση της ΤτΕ για τα ανοίγματα εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία. Επιπλέον, σημειώνεται :

- Στα ανοίγματα που εξασφαλίζονται πλήρως με υποθήκες επί αστικών ακινήτων που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες και κατοικούνται ή θα κατοικηθούν ή εκμισθώνονται ή θα εκμισθωθούν από τον ιδιοκτήτη εφαρμόζεται συντελεστής στάθμισης 35% εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της Οδηγίας. Συγκεκριμένα δε για την προϋπόθεση η αξία του ακινήτου να υπερβαίνει σημαντικά την αξία του δανείου, η **ΤτΕ θεωρεί** ότι η αγοραία αξία του ακινήτου πρέπει να προσδιορίζεται από ανεξάρτητους εκτιμητές (2) και ο **δείκτης LTV (δάνειο / αξία) να μην ξεπερνά το 75 %**.
- Στα ανοίγματα που εξασφαλίζονται πλήρως με υποθήκες επί αστικών ακινήτων δεν είναι απαραίτητο ο πιστούχος να συμπίπτει με τον ιδιοκτήτη.
- Για τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες η ετήσια αποτίμηση με στατιστική μέθοδο μπορεί να γίνεται με βάση τον Δείκτη Τιμών Κατοικιών για τις αστικές περιοχές που δημοσιεύεται από την ΤτΕ.

4.1.8. Στοιχεία σε καθυστέρηση

Στην Οδηγία καθορίζεται σαφώς ο χαρακτηρισμός των απαιτήσεων σε καθυστέρηση στις 90 ημέρες χωρίς να δίνεται άλλη δυνατότητα, επειδή στην τυποποιημένη μέθοδο δεν υπάρχει η έννοια της αθέτησης υποχρέωσης του πιστούχου (default), αλλά μόνο η έννοια της καθυστέρησης (past due). Η καθυστέρηση σε ένα άνοιγμα δε μεταφέρεται σε τυχόν άλλα ανοίγματα του ίδιου αντισυμβαλλομένου.

² *«Ανεξάρτητος Εκτιμητής»: Εκτιμητής με τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα, γνώση και εμπειρία και δε σχετίζεται με την πιστοδοτική διαδικασία

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Για τον προσδιορισμό του εξασφαλισμένου τμήματος μιας απαίτησης σε καθυστέρηση επιλέξιμες (eligible) εξασφαλίσεις και εγγυήσεις είναι αυτές που προβλέπονται και είναι αποδεκτές από το νέο πλαίσιο για την τυποποιημένη μέθοδο.

Στο ακάλυπτο τμήμα οποιουδήποτε στοιχείου σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών εφαρμόζεται συντελεστής στάθμισης:

- 150% εάν οι αναπροσαρμογές αξίας αντιπροσωπεύουν λιγότερο από 20% του μη καλυμμένου τμήματος του ανοίγματος προ προβλέψεων.
- 100% εάν :
 - i) οι αναπροσαρμογές αξίας αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 20% του μη καλυμμένου τμήματος του ανοίγματος προ προβλέψεων.
 - ii) η απαίτηση σε καθυστέρηση καλύπτεται **πλήρως** από μη «επιλέξιμες» για την τυποποιημένη μέθοδο εξασφαλίσεις, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν υιοθετηθεί επαρκή κριτήρια που διασφαλίζουν την καλή ποιότητα των εξασφαλίσεων και εφόσον οι αναπροσαρμογές αξίας αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 15% του ανοίγματος προ προβλέψεων.

Ως εξασφαλίσεις για την περίπτωση αυτή **θα θεωρούνται** όλες οι εξασφαλίσεις που (θα) γίνονται δεκτές όταν χρησιμοποιείται η Μέθοδος Εσωτερικών Διαβαθμίσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι μεταχρονολογημένες επιταγές, υπό τους όρους και προϋποθέσεις που θα γίνονται δεκτές ως εξασφαλίσεις.

Η **ΤτΕ** εξακολουθεί να αναμένει τα κατάλληλα ιστορικά στοιχεία από τα Π.Ι. για να καθορίσει τους συντελεστές προσαρμογής αξίας (haircuts) των εξασφαλίσεων, ανά είδος εξασφάλισης ώστε να υπολογισθεί το απαιτούμενο ποσοστό υπερκάλυψης της απαίτησης σε καθυστέρηση ώστε να θεωρηθεί ότι αυτή είναι πλήρως καλυμμένη.

Ως αναπροσαρμογές αξίας νοούνται οι ειδικές προβλέψεις, για πιστώσεις που έχουν παρουσιάσει ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους (impaired) σύμφωνα και με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ), συνεπώς η ΤτΕ δεν θεωρεί ότι χρειάζεται να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις.

Οι απαιτήσεις που καλύπτονται πλήρως και καθ' ολοκληρία με αστικά ακίνητα, υπό την προϋπόθεση ότι οι προβλέψεις είναι τουλάχιστον 20% της απαίτησης προ προβλέψεων, θα σταθμίζονται με συντελεστή 50% (αντί 100%).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

4.1.9 Στοιχεία που ανήκουν σε κανονιστικές κατηγορίες υψηλού κινδύνου

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης Ι έχει διατυπωθεί η θέση της ΤτΕ σχετικά με στοιχεία που εμπεριέχουν υψηλούς κινδύνους. Η διακριτική ευχέρεια για την χρησιμοποίηση συντελεστή στάθμισης 150% δεν είχε αξιοποιηθεί. Η **ΤτΕ θεωρεί** όμως ότι ειδικά για ανοίγματα έναντι των hedge funds, κατάλληλος συντελεστής στάθμισης είναι το 150%, δεδομένου ότι αν και ενδεχομένως αναλαμβάνουν σημαντικούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους δεν υπόκεινται σε εποπτεία. Παράλληλα οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν πλήρως χωρίς την επίλυση του θέματος της διαφάνειας της διάρθρωσης του χαρτοφυλακίου τους.

Οι **μη καθυστερημένες** απαιτήσεις που σταθμίζονται εν γένει με συντελεστή 150%, θα υπόκεινται σε στάθμιση:

- 100%, εφόσον οι προβλέψεις είναι τουλάχιστον 20% της αξίας της απαίτησης προ προβλέψεων.
- 50%, εφόσον οι προβλέψεις είναι τουλάχιστον 50% της αξίας της απαίτησης προ προβλέψεων.

4.2. Αρχές και κριτήρια για την αναγνώριση των εξωτερικών οίκων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ECAIs)

4.2.1. Μεθοδολογία

i. Αντικειμενικότητα

Το ECAI θα πρέπει να εφαρμόζει διαδικασίες που να διασφαλίζουν ότι οι παραγόμενες πιστοληπτικές αξιολογήσεις είναι συνεπείς και έχουν επαρκή διακριτική ικανότητα. Ειδικότερα, το ECAI θα πρέπει :

- Να τεκμηριώνει ποσοτικά τη διακριτική ικανότητα της βασικής μεθοδολογίας που χρησιμοποιεί για κάθε κατηγορία στοιχείων του ενεργητικού ή και μέρους της αγοράς (δομημένα χρηματοοικονομικά προϊόντα, χρηματοδότηση δημοσίου, χρηματοδότηση εμπορικών επιχειρήσεων) με τη βοήθεια στατιστικών τεχνικών. Τέτοιες τεχνικές που να πιστοποιούν διαχρονικά την ευρωστία και προβλεπτική ικανότητα των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας για κάθε κατηγορία στοιχείων ενεργητικού θα μπορούσαν να είναι μελέτες αθέτησης υποχρέωσης, έλεγχοι ακρίβειας διαβάθμισης, πίνακες μεταβολής

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

διαβαθμίσεων. Στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να αποδεικνύει ότι διαθέτει μηχανισμούς που να επιτρέπουν τον εντοπισμό συστηματικών λαθών των διαβαθμίσεων τα οποία, εφόσον εντοπιστούν, θα οδηγούν σε ενδεχόμενες προσαρμογές της μεθοδολογίας.

- Να διαθέτει διαδικασίες που να αξιολογούν τους παράγοντες που ενδέχεται να σχετίζονται με την πιστοληπτική ικανότητα των αξιολογούμενων οντοτήτων και να διασφαλίζουν την ενσωμάτωση των παραγόντων αυτών στη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία.
- Να διαθέτει διαδικασίες που να διασφαλίζουν ότι η μεθοδολογία εφαρμόζεται με συνέπεια κατά την παραγωγή όλων των πιστοληπτικών αξιολογήσεων της εκάστοτε κατηγορίας ή υποκατηγορίας στοιχείων του ενεργητικού ή τμήματος της αγοράς, ώστε δύο επιχειρήσεις με όμοια χαρακτηριστικά να λαμβάνουν την ίδια διαβάθμιση.

ii. Ανεξαρτησία

- Το ECAI θα πρέπει να διασφαλίζει ότι όλες οι παραγόμενες πιστοληπτικές αξιολογήσεις είναι ανεξάρτητες και αντικειμενικές σε όλες τις περιπτώσεις.
- Το ECAI θα πρέπει να διαθέτει διαδικασίες που να διασφαλίζουν ότι οι μεθοδολογίες είναι ανεξάρτητες από πολιτικές ή οικονομικές πιέσεις οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την αντικειμενικότητά τους. Γι αυτό το λόγο θα πρέπει να αποδείξει ότι:
 - Έχει υιοθετήσει και επιτυχώς θέσει σε εφαρμογή εσωτερικές διαδικασίες (συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών προμηθειών, πρακτικών διαχείρισης του προσωπικού, κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και εσωτερικού κώδικα δεοντολογίας) προκειμένου να διασφαλίσει ότι η διαμόρφωση όλων των πιστοληπτικών αξιολογήσεων γίνεται με συνέπεια και αντικειμενικότητα, ειδικότερα δε σε περιπτώσεις που τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων ενδέχεται να θέσουν υπό αμφισβήτηση την αντικειμενικότητα των αξιολογήσεων.
 - Έχει θέσει σε εφαρμογή μηχανισμούς για τον εντοπισμό πραγματικών και ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων και έχει λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να την αποφυγή, εξάλειψη και διαχείρισή τους.

Επομένως, το ECAI θα πρέπει τουλάχιστον :

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- Να έχει θέσει σε εφαρμογή επαρκείς πολιτικές και διαδικασίες που να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία του από τους μετόχους του και να εμποδίζουν ενδεχόμενες εξωτερικές πιέσεις.
- Να έχει υιοθετήσει μία οργανωτική δομή που να διαχωρίζει την δραστηριότητα πιστοληπτικών αξιολογήσεων λειτουργικά, διοικητικά και ει δυνατόν νομικά από άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την αντικειμενικότητα των πιστοληπτικών αξιολογήσεων
- Να έχει επαρκείς οικονομικούς πόρους και διαδικασίες που να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία του από σημαντικούς⁽³⁾ πελάτες
- Να εξασφαλίζει ότι το προσωπικό του διαθέτει το απαραίτητο επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας. Τουλάχιστον ένα άτομο που εμπλέκεται στη διαδικασία αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας θα πρέπει να διαθέτει το λιγότερο τρία έτη εμπειρίας ως αναλυτής αξιολογήσεων ή σε συναφή δραστηριότητα (π.χ. ως αναλυτής σε πιστωτικό ίδρυμα).
- Να διαθέτει ανεξάρτητη εσωτερική ελεγκτική λειτουργία ή άλλα μέσα που να διασφαλίζουν ότι οι εσωτερικές διαδικασίες εφαρμόζονται αποτελεσματικά
- Να γνωστοποιεί προς τις εποπτικές αρχές τις περιπτώσεις συγκρούσεων συμφερόντων που έχουν συμβεί ή ενδέχεται να συμβούν, καθώς και τους μηχανισμούς που διαθέτει για τον εντοπισμό, διαχείριση και εξάλειψή τους.

iii. Συνεχής Αναθεώρηση

Οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις θα πρέπει να υπόκεινται σε συνεχή αναθεώρηση ώστε να ανταποκρίνονται στις μεταβολές των χρηματοοικονομικών μεγεθών ή σημαντικών γεγονότων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αλλαγή της πιστοληπτικής αξιολόγησης μιας οντότητας. Επίσης, το ECAI θα πρέπει να παρέχει στις αρμόδιες αρχές λεπτομερή σύνοψη του τρόπου διενέργειας των εν λόγω αναθεωρήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της έκτασης των επαφών του με τους Διοικητικούς φορείς των εταιριών που αξιολογεί. Ειδικότερα:

⁽³⁾ π.χ. οι 10 μεγαλύτεροι πελάτες σε μία περίοδο 3 ετών, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

- αριθμός και ποσοστό των παραγόμενων διαβαθμίσεων για τις εν λόγω οντότητες
- απόλυτος αριθμός και ποσοστό των συνολικών εσόδων που απορρέουν από την αξιολόγηση τέτοιων οντοτήτων (πρόταση: τα συνολικά έσοδα που απορρέουν από μία οντότητα να μην ξεπερνούν το 2% των μικτών εσόδων του ECAI)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- Το ECAI θα πρέπει να δείξει ότι διαθέτει διαδικασίες που να διασφαλίζουν ότι οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις εξακολουθούν να ισχύουν στις διάφορες χρονικές περιόδους και καταστάσεις της αγοράς και ειδικότερα
 - ✓ εντοπίζουν με αξιοπιστία τις σημαντικές αλλαγές των χρηματοοικονομικών μεγεθών ή άλλων παραγόντων της εκάστοτε αξιολογημένης οντότητας οι οποίες θα οδηγούσαν ενδεχομένως σε αλλαγή της αξιολόγησής της
 - ✓ διασφαλίζουν ότι η πιστοληπτική αξιολόγηση πράγματι αναθεωρείται όταν συμβαίνουν τέτοιες σημαντικές αλλαγές
- Η αναθεώρηση θα πρέπει να διενεργείται τουλάχιστον σε ετήσια βάση.
- Το ECAI θα πρέπει να έχει υιοθετήσει διαδικασίες για τον εκ των υστέρων έλεγχο (backtesting) των πιστοληπτικών αξιολογήσεων με στοιχεία τουλάχιστον ενός έτους.

Επίσης, το ECAI θα πρέπει να ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές για ουσιαστικές αλλαγές της μεθοδολογίας που χρησιμοποιεί. Ουσιαστικές θεωρούνται οι αλλαγές της μεθοδολογίας που θα μπορούσαν να αλλάξουν σημαντικό ποσοστό των πιστοληπτικών αξιολογήσεων, συμπεριλαμβανομένων και των αλλαγών εκείνων που το ECAI πιστεύει ότι θα μπορούσαν να οδηγήσουν τις αρμόδιες αρχές σε αλλαγή της αντιστοίχισης (mapping).

iv. Διαφάνεια και εμπιστευτικότητα

Το ECAI θα πρέπει να παρέχει πρόσβαση σε αρκετές πληροφορίες που σχετίζονται με τις μεθοδολογίες του σε όλους τους δυνητικούς χρήστες προκειμένου να λάβουν αποφάσεις για την καταλληλότητα τέτοιων τεχνικών και των παραγόμενων αξιολογήσεων για τους σκοπούς που πρόκειται να τις χρησιμοποιήσουν. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι το ECAI δεν είναι υποχρεωμένο να δημοσιοποιεί τις ίδιες πληροφορίες με εκείνες που γνωστοποιεί στις εποπτικές αρχές. Ειδικότερα, όσον αφορά τους χρήστες των αξιολογήσεων, το ECAI θα πρέπει

- να γνωστοποιεί προς όλους τους ενδιαφερόμενους τις αρχές της μεθοδολογίας που χρησιμοποιεί, παρουσιάζοντας συνοπτική αλλά ολοκληρωμένη περιγραφή της μεθοδολογίας με τρόπο που να γίνεται εύκολα κατανοητή στους δυνητικούς χρήστες των αξιολογήσεων
- να γνωστοποιεί εγκαίρως προς όλους τους ενδιαφερόμενους τις ουσιαστικές μεταβολές της μεθοδολογίας του

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- να δηλώνει τη φύση των αξιολογήσεων: πχ αυτόκλητες ή κατά παραγγελία αξιολογήσεις
- να χρησιμοποιεί κατάλληλες μεθόδους πληροφόρησης προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλοι οι δυνητικοί πελάτες έχουν πρόσβαση στις ως άνω πληροφορίες. (π.χ. μέσω του διαδικτύου ή δωρεάν διανομής γραπτών δημοσιεύσεων)

4.2.2 Ατομικές Αξιολογήσεις Πιστοληπτικής Ικανότητας

i. Αξιοπιστία και αποδοχή από την αγορά

Η ΤτΕ θα επαληθεύει ότι οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας είναι αναγνωρισμένες στην αγορά ως αξιόπιστες, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως:

- το μερίδιο αγοράς του ECAI
- τα έσοδα και γενικότερα τους χρηματοοικονομικούς του πόρους
- αν οι διαβαθμίσεις του χρησιμοποιούνται για τιμολόγηση
- τον αριθμό των πιστωτικών ιδρυμάτων που προτίθεται να χρησιμοποιήσει τις αξιολογήσεις του ECAI για εποπτικούς σκοπούς
- το πλήθος αξιολογημένων οντοτήτων
- το χρονικό διάστημα χρήσης των αξιολογήσεων, κ.ά.

ii. Διαφάνεια και εμπιστευτικότητα

- Το ECAI θα πρέπει να παρέχει πρόσβαση των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας σε όλους εκείνους που έχουν έννομο συμφέρον, δηλαδή στα πιστωτικά ιδρύματα που εφαρμόζουν την τυποποιημένη προσέγγιση ή εφόσον χρησιμοποιούν τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις ενός ECAI για τον προσδιορισμό της στάθμισης ανοιγμάτων σε τιτλοποίηση. Οι αξιολογήσεις θα πρέπει να είναι εξίσου διαθέσιμες και σε ενδιαφερόμενους εκτός της χώρας, οι οποίοι έχουν έννομο συμφέρον, με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους εγχώριους φορείς.
- Η πρόσβαση αυτή πρέπει να γίνεται με ίσους όρους, χωρίς να αποκλείεται η τιμολογιακή διαφοροποίηση ανάμεσα στα πιστωτικά ιδρύματα. Ωστόσο, κάτω από τις ίδιες οικονομικές συνθήκες δεν θα πρέπει να γίνεται υπερβολική τιμολογιακή διάκριση. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις διαφορές των όρων και τιμών που προσφέρονται στα εγχώρια σε σχέση με τα μη εγχώρια ιδρύματα.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- Στην περίπτωση που το ECAI δε χρεώνει τους συνδρομητές του για την πρόσβαση στις αξιολογήσεις του, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι μία πλήρης λίστα των αξιολογήσεων είναι διαθέσιμη (π.χ. στο δημόσιο μέρος της ιστοσελίδας του) και ανανεώνεται κάθε φορά που εκδίδεται μία νέα αξιολόγηση ή αναθεωρείται μία υπάρχουσα.
- Στην περίπτωση που το ECAI επιτρέπει πρόσβαση στις αξιολογήσεις του μόνο σε συνδρομητές μετά πληρωμής, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι μία πλήρης λίστα των αξιολογήσεων του είναι διαθέσιμη σε όλα τα ιδρύματα-συνδρομητές και ανανεώνεται μόλις εκδοθεί μία νέα αξιολόγηση ή αναθεωρηθεί μία υπάρχουσα.

5.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΕΩΝ

5.1. Αίτηση για την πιστοποίηση της Μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων

Σύμφωνα με την Οδηγία απαιτείται επίσημη διαδικασία έγκρισης από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές για τη χρήση της μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων. Το χρονοδιάγραμμα και οι ελάχιστες απαιτήσεις για την υποβολή της αίτησης, για όσα Π.Ι. σκοπεύουν να εφαρμόσουν την Μ.Ε.Δ. περιγράφονται παρακάτω.

5.1.1. Χρονοδιάγραμμα

Η Οδηγία ακόμη βρίσκεται σε μορφή σχεδίου και πριν την ολοκλήρωσή της και τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο, η ΤτΕ δεν μπορεί να δεχθεί επίσημα καμία αίτηση διότι εκλείπει η νομική βάση. Όμως για να είναι πιο αποδοτική και αποτελεσματική η διαδικασία έγκρισης η ΤτΕ θεωρεί ότι εντός του 2006, και αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία προαξιολόγησης (pre-validation) των συστημάτων των Π.Ι., θα πρέπει να ακολουθηθεί μια διαδικασία κατ' ουσία όμοια με την διαδικασία επίσημης αξιολόγησης. Όσα Π.Ι. σκοπεύουν να υιοθετήσουν την Μ.Ε.Δ., ανεξάρτητα αν η εφαρμογή της αρχίσει κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής της Οδηγίας ή αργότερα, θεωρείται αναγκαίο να μας γνωστοποιήσουν τις προθέσεις τους όσο το δυνατόν νωρίτερα. Η ΤτΕ θα δέχεται από 1.1.2006 άτυπη αίτηση ώστε να ξεκινήσει μία προκαταρκτική αξιολόγηση. Με τη μεταφορά της Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο η άτυπη αίτηση θα μετατραπεί σε επίσημη αίτηση.

Η διαδικασία αυτή θα ωφελήσει τα Π.Ι. στο να κάνουν διορθωτικές κινήσεις σε όσο το δυνατόν πιο πρώιμο στάδιο. Επίσης θα βοηθήσει ιδιαίτερα τα Π.Ι. με διεθνή παρουσία. Με βάση το Άρθρο 129(2) της Οδηγίας προβλέπεται η συνεργασία όλων των εποπτικών αρχών, που είναι αρμόδιες για τις θυγατρικές ενός Π.Ι. για την έγκριση χρησιμοποίησης της Μ.Ε.Δ. για σκοπούς μέτρησης κεφαλαιακής επάρκειας. Ο μέγιστος χρόνος διαβουλεύσεων μεταξύ των αρμόδιων εποπτικών αρχών για την ύπαρξη κοινής απόφασης είναι 6 μήνες και σε περίπτωση διαφωνίας, σύμφωνα με το Άρθρο 129(1), η απόφαση λαμβάνεται από την εποπτική αρχή που είναι αρμόδια για τη μητρική εταιρεία του Ομίλου. Όπως είναι προφανές τα χρονικά όρια είναι πολύ περιοριστικά και η διαδικασία πιστοποίησης θα διευκολυνθεί ιδιαίτερα, αν τα Π.Ι. εκδηλώσουν ενδιαφέρον όσο το δυνατόν νωρίτερα, και οπωσδήποτε πριν την υποβολή επίσημης αίτησης πιστοποίησης.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

5.1.2. Στοιχεία της αίτησης

Τα ελάχιστα στοιχεία που θα πρέπει να περιλαμβάνει η αίτηση (τυπική ή άτυπη), ώστε να ξεκινήσει η διαδικασία αξιολόγησής της είναι τα εξής:

- 1 *Επίσημη αίτηση, με την οποία θα αιτείται την έγκριση χρήσης των μεθόδων*
- 2 *Περιγραφή και τεκμηρίωση των προτεινόμενων συστημάτων διαβάθμισης*
- 3 *Περιβάλλον ελέγχου των προτεινόμενων συστημάτων διαβάθμισης, διαδικασίες εφαρμογής και μηχανογραφική υποδομή*
- 4 *Πρόγραμμα εφαρμογής*
- 5 *Αυτό-αξιολόγηση*

1. Επίσημη αίτηση

Η αίτηση θα υποβάλλεται από κοινού από το Π.Ι. και τις θυγατρικές του και θα πρέπει:

- να αιτείται για τις εγκρίσεις που αναφέρονται στα Άρθρα 84(1), 87(9) με βάση τις λεπτομέρειες που παρέχονται στα συνημμένα έγγραφα.
- να είναι στα ελληνικά και να υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και ένα τουλάχιστο εκτελεστικό μέλος, το οποίο δεσμεύει το Π.Ι.
- να επιβεβαιώνει ότι το υλικό που περιλαμβάνεται στην αίτηση είναι ακριβές και εύλογο περίληψη των θεμάτων που καλύπτει. «Ακριβής και εύλογη περίληψη» σημαίνει ότι τα έγγραφα παρέχουν μόνο μία περίληψη του θέματος, «Ακριβής» σημαίνει ότι η πληροφορία που περιλαμβάνονται στην περίληψη δεν είναι ψευδείς ή παραπλανητικές και «εύλογη» σημαίνει ότι παρέχονται όλες οι ουσιώδεις πληροφορίες.

2. Περιγραφή και τεκμηρίωση των προτεινόμενων συστημάτων διαβάθμισης

Για την περιγραφή και τεκμηρίωση των προτεινόμενων συστημάτων διαβάθμισης απαιτείται ένας κατάλογος των συστημάτων διαβάθμισης, συνοδευόμενος από μια σύντομη περιγραφή του περιεχομένου τους καθώς και τις καταγεγραμμένες εσωτερικές διαδικασίες λειτουργίας τους. Η σύντομη περιγραφή περιλαμβάνει για κάθε σύστημα το είδος των δεδομένων που χρησιμοποιούνται, τους ορισμούς, την κατηγοριοποίηση και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται, καθώς και κάποιες ποσοτικές και ποιοτικές αξιολογήσεις.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η ΤτΕ μπορεί να ζητήσει πιο λεπτομερείς πληροφορίες, είτε κατά την αρχική αίτηση είτε σε μεταγενέστερο στάδιο, ώστε να επιτύχει καλύτερη αξιολόγηση της αίτησης. Αυτά τα έγγραφα, όπως και όλα τα εσωτερικά έγγραφα, θα πρέπει να είναι διαθέσιμα στην ΤτΕ σε πρώτη ζήτηση.

3. Περιβάλλον ελέγχου

Τα έγγραφα που αφορούν το περιβάλλον ελέγχου των προτεινόμενων συστημάτων διαβάθμισης, τις διαδικασίες εφαρμογής και τη μηχανογραφική υποδομή θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- Μία επισκόπηση της εσωτερικής διακυβέρνησης του Π.Ι.
- Την οργάνωση των αρμοδιοτήτων για τη ανάθεση των διαβαθμίσεων
- Τις αρμοδιότητες των μερών που λαμβάνουν μέρος στη ανάπτυξη και αναθεώρηση των υποδειγμάτων
- Μία επισκόπηση της διαδικασίας επικύρωσης που ακολουθούν τα Π.Ι.
- Γενικές πληροφορίες σχετικές με τη μηχανογραφική υποδομή του Π.Ι.
- Αναφορές Εσωτερικής Επιθεώρησης

Όπως και στις άλλες περιπτώσεις μπορούν να ζητηθούν περισσότερες λεπτομέρειες σε μεταγενέστερες φάσεις της αξιολόγησης.

4. Πρόγραμμα εφαρμογής

Τα Π.Ι. τα οποία ενδιαφέρονται για τη χρήση της μεθόδου των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων θα πρέπει να έχουν ένα πρόγραμμα υλοποίησης, το οποίο θα περιλαμβάνει την πολιτική διαδοχικής εφαρμογής και την πολιτική μόνιμων παρεκκλίσεων. Το πρόγραμμα εφαρμογής είναι ένα δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα που περιλαμβάνει όλες τις ημερομηνίες, κατά τις οποίες το Π.Ι. σκοπεύει να εφαρμόσει όλα τα συστήματα διαβάθμισης για τα οποία κάνει την αίτηση. Το χρονοδιάγραμμα αυτό είναι απαραίτητο μέρος της αίτησης.

5. Αυτό-Αξιολόγηση (Self Assessment)

Το Π.Ι. θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει αξιολόγηση για την κατάσταση ετοιμότητας με βάση τα πρότυπα και τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται από την Οδηγία. Θα πρέπει

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

να έχει αναπτύξει σχέδιο δράσης για να καλύψει τα κενά και τις ανεπάρκειες τις οποίες θα έχουν διαπιστωθεί και ένα πρόγραμμα για την επίτευξη συμμόρφωσης προς τους κανόνες.

5.1.3 Εποπτική αξιολόγηση

Στην περίπτωση που κάποιο από τα παραπάνω έγγραφα δεν υποβληθούν από το Π.Ι., ή αν δεν τηρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις, όπως αυτές θα έχουν διαμορφωθεί μετά και την ολοκλήρωση της διαβούλευσης και την δημοσίευση των τελικών οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή, την πιστοποίηση και την αξιολόγηση των εξελεγμένων μεθόδων από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Guidelines on the Implementation, validation and assessment of AMA and IRB Approaches), τότε η αίτηση δεν θα θεωρείται πλήρης. Η εξάμηνη περίοδος που απαιτείται για την από κοινού (μεταξύ των εμπλεκόμενων εποπτικών αρχών) αξιολόγηση και απόφαση σχετικά με μία αίτηση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Άρθρο 129, ξεκινά από την κατάθεση πλήρους αίτησης. Κατά την περίοδο προ-έγκρισης η άτυπη αίτηση μπορεί να μην είναι πλήρης και σταδιακά να συμπληρώνεται ώστε να καταστεί πλήρης κατά την κατάθεση της τυπικής αίτησης.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

5.2. Αναθεώρηση και συμπλήρωση θέσεων

Οι θέσεις της ΤτΕ σχετικά με την Μ.Ε.Δ. αναπτύχθηκαν στα Έγγραφα Διαβούλευσης II και V. Αναθεώρηση και συμπλήρωση των θέσεων για την Μ.Ε.Δ. παρουσιάζεται στα παρακάτω θέματα.

5.2.1. Βαθμός ουσιαστικής χρησιμοποίησης (use test) του Συστήματος Εσωτερικών Διαβαθμίσεων

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης II, Μέρος Β έχει καταγραφεί η σημασία που δίνει η ΤτΕ στην ουσιαστική χρησιμοποίηση του ΣΕΔ και των παραμέτρων του πιστωτικού κινδύνου για την καθημερινή διαχείριση κινδύνων του Π.Ι. Έτσι, το ΣΕΔ πρέπει να χρησιμοποιείται απαραίτητα για τις κύριες διαδικασίες πιστοδοτικής πολιτικής. Βεβαίως αυτό δεν υπονοεί ότι αποτελεί τη μοναδική πηγή πληροφόρησης, ούτε ότι οι παράμετροι χρησιμοποιούνται αυτούσιες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Ενδεχόμενες διαφορές στα συστήματα που χρησιμοποιούνται για κεφαλαιακή επάρκεια και αυτά που χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς (π.χ. τιμολόγησης) δεν αναμένεται να οδηγούν σε συστήματα που αποκλίνουν σημαντικά. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς και να προκύπτει σαφώς ότι δεν υπάρχει θέμα επιλεκτικής επιλογής. Το ίδιο ισχύει και για τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των παραμέτρων κινδύνου.

Περαιτέρω, απαιτείται η διάκριση μεταξύ του κριτηρίου εμπειρίας (experience test) και του κριτηρίου ουσιαστικής χρησιμοποίησης (use test). Όπως έχει αναφερθεί στο Έγγραφο Διαβούλευσης II από την 1.1.2010, το Π.Ι. πρέπει να έχει εμπειρία στη χρησιμοποίηση των εσωτερικών συστημάτων διαβάθμισης για τη διαχείριση και μέτρηση κινδύνων, τουλάχιστον για τρία χρόνια πριν την έναρξη χρησιμοποίησης της μεθόδου αυτής για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων. Η ΤτΕ θα αποδεχθεί, για τα Π.Ι. που θα εφαρμόσουν την Μ.Ε.Δ από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της Οδηγίας μέχρι 1.1.2010, ένα χρόνο εμπειρίας στη χρησιμοποίηση του συστήματος για διαχείριση και μέτρηση κινδύνων, ώστε να επιτραπεί η χρησιμοποίησή του για υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Σύμφωνα και με την Οδηγία οι απαιτήσεις συμμόρφωσης με το κριτήριο εμπειρίας είναι ελαστικότερες σε σχέση με τις απαιτήσεις για το κριτήριο ουσιαστικής χρησιμοποίησης.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Κατά τον ένα χρόνο εμπειρίας το Π.Ι. μπορεί να χρησιμοποιεί ένα Σ.Ε.Δ. το οποίο δεν απαιτείται να πληροί το σύνολο των κριτηρίων πιστοποίησης. Παρομοίως η εκτίμηση των παραμέτρων δεν είναι ανάγκη να πληροί όλες τις προϋποθέσεις πιστοποίησης αλλά και δεν θα πρέπει να αποκλίνει σημαντικά από τις πραγματικές τιμές.

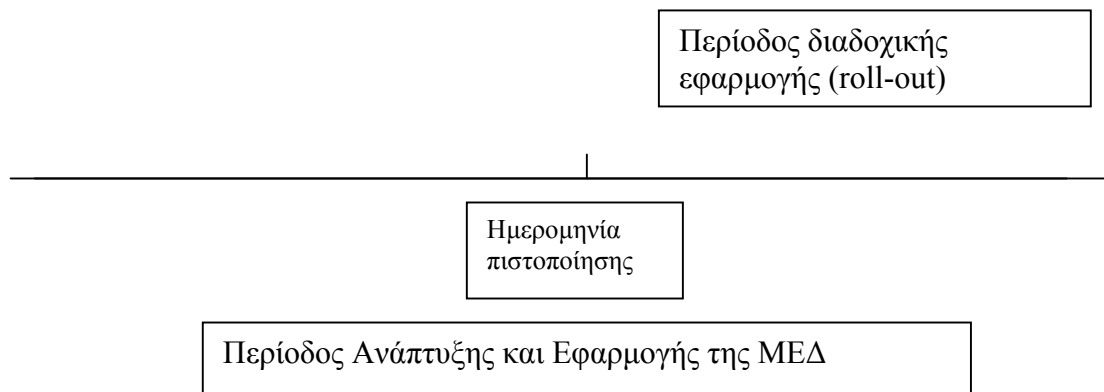
5.2.2. Μονάδα Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης II, Μέρος Β επισημάνθηκε η αναγκαιότητα σύστασης μονάδας ελέγχου πιστωτικού κινδύνου. Η απαίτηση αυτή είναι υποχρεωτική για Π.Ι. με διεθνή παρουσία, εκτεταμένο δίκτυο καταστημάτων και διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο δανείων. Σε ειδικές όμως περιπτώσεις όπου το μέγεθος, η πολυπλοκότητα, το είδος των ανοιγμάτων και τα χαρακτηριστικά κινδύνου του Π.Ι. δε δικαιολογούν την ύπαρξη ανεξάρτητης μονάδας, η **ΤτΕ δύναται** να εξαιρέσει το εν λόγω Π.Ι. από την υποχρέωση αυτή.

Σε κάθε περίπτωση όμως η διασφάλιση της λειτουργίας του ελέγχου πιστωτικού κινδύνου είναι υποχρεωτική. Κάθε Π.Ι. πρέπει να αναπτύξει διαδικασίες ελέγχου και να αποφασίσει την άριστη οργανωτική δομή κάτω από την οποία θα εντάξει την παραπάνω λειτουργία.

5.2.3 Διαδοχική εφαρμογή (roll-out)

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης II, Μέρος Γ επισημάνθηκε ότι η ΤτΕ προτίθεται να επιτρέψει τη σταδιακή εφαρμογή της Μ.Ε.Δ. στις διάφορες κατηγορίες ανοιγμάτων. Διευκρινίζεται ότι η περίοδος που καλύπτει η διαδοχική εφαρμογή ξεκινάει από την ημερομηνία πιστοποίησης της Μ.Ε.Δ. από την ΤτΕ. Πιο αναλυτικά, παρουσιάζεται το παρακάτω χρονοδιάγραμμα :

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Οι προϋποθέσεις που είχαν καθορισθεί για να γίνει δεκτή η διαδοχική εφαρμογή ήταν :

- Κατά την ημερομηνία πιστοποίησης το 60% των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων πρέπει να έχει ενταχθεί στη ΜΕΔ.
- Η περίοδος διαδοχικής εφαρμογής δε θα υπερβαίνει τα 4 χρόνια.
- Στα δύο πρώτα χρόνια της περιόδου διαδοχικής εφαρμογής πρέπει να έχει ενταχθεί το 85% των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων στη ΜΕΔ.
- Τα δύο πρώτα χρόνια της περιόδου διαδοχικής εφαρμογής οι κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται με την τυποποιημένη μέθοδο.

Μετά από τις διαβουλεύσεις με τα Π.Ι. και την Ε.Ε.Τ., η **ΤτΕ** θεωρεί ότι η πιο κάτω **διαφοροποίηση** δεν αντίκειται στον βασικό στόχο των ρυθμίσεων:

- Το κριτήριο του 60% αντικαθίσταται κατ' αρχάς με ποιοτικό κριτήριο, που σημαίνει ότι το Π.Ι. πρέπει να έχει εντάξει στη Μ.Ε.Δ. τα ανοίγματα που σχετίζονται με την κύρια δραστηριότητά του. Σε καμία περίπτωση όμως το ονομαστικό ποσό των δανειακών ανοιγμάτων που θα ενταχθούν στην Μ.Ε.Δ. με την έναρξη εφαρμογής της δεν θα υπολείπεται του 50% του συνολικού ονομαστικού ποσού του δανειακού χαρτοφυλακίου του πιστωτικού ιδρύματος (αφού αφαιρεθούν τα δανειακά ανοίγματα που τυχόν θα ενταχθούν σε μόνιμες απαλλαγές)
- Η περίοδος διαδοχικής εφαρμογής δεν θα υπερβαίνει τα 4 χρόνια.
- Η υποχρέωση για κάλυψη του 85% τα δύο πρώτα χρόνια της περιόδου διαδοχικής εφαρμογής αντικαθίσταται με υποχρέωση κάλυψης του 75% του συνολικού ονομαστικού ποσού του δανειακού χαρτοφυλακίου (αφού αφαιρεθούν τα δανειακά ανοίγματα που τυχόν θα ενταχθούν σε μόνιμες απαλλαγές).
- Μέχρι την υπαγωγή ενός ανοίγματος στη Μ.Ε.Δ., οι κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται με την τυποποιημένη μέθοδο (Βασιλεία II). Με την υπαγωγή του χαρτοφυλακίου στη Μ.Ε.Δ. ενημερώνεται η ΤτΕ και το Π.Ι αρχίζει τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων με την Μ.Ε.Δ. χωρίς να απαιτείται ειδική πιστοποίηση από την ΤτΕ.
- Η ενημέρωση της ΤτΕ δεν είναι αναγκαίο να λάβει την αναλυτική μορφή της αίτησης κατά το πρότυπα του Άρθρου 129 (βλ σημείο 5.1.2 «Στοιχεία της αίτησης» παραπάνω). Η ΤτΕ βεβαίως διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου σε μεταγενέστερο χρόνο και ανάκληση της άδειας χρησιμοποίησης της ΜΕΔ για κεφαλαιακές απαιτήσεις.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Επιπλέον θέματα που πρέπει να διευκρινισθούν είναι το είδος των χαρτοφυλακίων που εντάσσονται διαδοχικά στη ΜΕΔ καθώς και η αδυναμία τήρησης του χρονοδιαγράμματος. Όσον αφορά στα διαδοχικά χαρτοφυλάκια που εντάσσονται στη ΜΕΔ, αυτό πρωταρχικά αποτελεί ευθύνη των Π.Ι. Η ΤτΕ **δεν προτίθεται** να θέσει κανόνες διαδοχικής εφαρμογής αλλά θα παρακολουθήσει τον βαθμό επικινδυνότητας των εντασσομένων ανοιγμάτων. Ενδείκνυται η ένταξη να αρχίσει από τα υψηλότερης επικινδυνότητας χαρτοφυλάκια (χαρτοφυλάκια για τα οποία προβλέπονται υψηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις) εκτός αν υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες. Το πρόγραμμα σταδιακής εφαρμογής της Μ.Ε.Δ. θα αποτελέσει κριτήριο για την πιστοποίηση των υποδειγμάτων.

Όσον αφορά στην αδυναμία τήρησης του χρονοδιαγράμματος, η ΤτΕ μπορεί να αποδεχθεί αλλαγή του χρονοδιαγράμματος αν υπάρχει σημαντική μεταβολή του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και, συγκεκριμένα, αν υπάρχουν σημαντικές μεταβολές στη μετοχική σύνθεση ή στο διοικητικό συμβούλιο του Π.Ι. και αν λάβει χώρα εξαγορά ή συγχώνευση. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις η ΤτΕ θα επιβάλλει στο Π.Ι., μετά από διμερείς διαβουλεύσεις, στα πλαίσια του Πυλώνα II, επιπλέον κεφαλαιακές απαιτήσεις ίσες με το διπλάσιο της τυχόν εξοικονόμησης κατά την εν μέρει εφαρμογή της Μ.Ε.Δ. και ενδέχεται να απαιτήσει τη δημοσιοποίηση της αδυναμίας τήρησης του χρονοδιαγράμματος.

5.2.4. Κατηγορίες ανοιγμάτων

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης II, Μέρος Δ αναπτύχθηκαν οι θέσεις της ΤτΕ σχετικά με τις κατηγορίες ανοιγμάτων. Οι θέσεις συμπληρώνονται στο τρέχον έγγραφο για τα ανοίγματα σε μετοχές-συμμετοχές και τα ανοίγματα από ειδικό δανεισμό. Όσον αφορά τη δημοσιοποίηση καταλόγου ισχύει ότι έχει αναφερθεί στο σημείο 4.1.4 περί Τυποποιημένης Μεθόδου.

5.2.5. Μόνιμες παρεκκλίσεις (partial use)

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης II, Μέρος Ε αναπτύχθηκαν οι θέσεις της ΤτΕ σχετικά με τις μόνιμες παρεκκλίσεις. Για ανοίγματα έναντι Κεντρικών Κυβερνήσεων, Κεντρικών Τραπεζών, Πιστωτικών Ιδρυμάτων και ΕΠΕΥ καθορίστηκαν δύο κριτήρια :

- Ως ουσιώδες άνοιγμα νοείται άνοιγμα άνω του 1% των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- Ο αριθμός των ουσιωδών αντισυμβαλλομένων θεωρείται περιορισμένος, εφόσον δεν υπερβαίνει τους 30 για κάθε κατηγορία.

Η ΤτΕ προτίθεται να διατηρήσει το πρώτο κριτήριο για τον ορισμό του ουσιώδους ανοίγματος. Όσον αφορά τον αριθμό αντισυμβαλλομένων η **ΤτΕ θα δεχτεί** ότι συνολικός αριθμός 60 αντισυμβαλλομένων και για τις δύο κατηγορίες θεωρείται «περιορισμένος».

Κάθε Π.Ι. χωριστά καλείται να τεκμηριώσει τους λόγους που είναι υπερβολικά δύσκολο να εφαρμόσει την Μ.Ε.Δ για τις κατηγορίες αυτές ανοιγμάτων. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να συνδέονται με τη στρατηγική του Π.Ι. καθώς και με την ανάπτυξη των εργασιών του. Σημειώνεται ότι η έλλειψη στοιχείων δεν μπορεί να αποτελέσει ικανό λόγο για μόνιμη παρέκκλιση.

Για τα ανοίγματα έναντι μη σημαντικών επιχειρηματικών μονάδων καθώς και κατηγορίες ανοιγμάτων που δε θεωρούνται ουσιώδεις ως προς το μέγεθος και τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο, ισχύουν όσα έχουν αναπτυχθεί στο Έγγραφο Διαβούλευσης II, Μέρος Ε.

Ανοίγματα προς επιχειρήσεις/ εταιρίες θυγατρικές ή συνδεδεμένες, που είναι είτε Π.Ι., είτε ΕΠΕΥ, είτε χρηματοδοτικά ιδρύματα, είτε εταιρίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, είτε επιχειρήσεις που παρέχουν βοηθητικές τραπεζικές υπηρεσίες και υπόκεινται σε προληπτική εποπτεία. Η ΤτΕ θεωρεί ότι στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλες οι επιχειρήσεις που εποπτεύονται είτε από την ίδια είτε από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς είτε από αντίστοιχες αρχές του εξωτερικού και υπόκεινται σε προληπτική εποπτεία.

Όσον αφορά στις μετοχές / συμμετοχές που βρίσκονται στην κατοχή του πιστωτικού ιδρύματος κατά την πρώτη εφαρμογή της οδηγίας (1.1.2007) και την δυνατότητα εξαίρεσής τους από την εφαρμογή της ΜΕΔ μέχρι τις 31.12.17, η **ΤτΕ αναθεωρεί** την αρχική της θέση για μη ενεργοποίηση της διακριτικής ευχέρειας, αφού όπως προέκυψε από τα υποβληθέντα από τα Π.Ι. στοιχεία οι λοιπές σχετικές με τα μετοχικά ανοίγματα εξαιρέσεις δεν παρέχουν επαρκή ευελιξία.. Δίνεται επομένως η δυνατότητα στα Π.Ι. να εξαιρέσουν τα παραπάνω ανοίγματα από τον υπολογισμό της Μ.Ε.Δ. Βεβαίως διευκρινίζεται ότι η δυνατότητα εξαίρεσης αφορά τις συγκεκριμένες μετοχές που το Π.Ι. έχει στην κατοχή κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής της. Σε περίπτωση που κάποιες από αυτές πωληθούν και

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

κατόπιν επαναγορασθούν κατά την περίοδο από 1.1.07 – 31.12.17, για τις μετοχές αυτές δεν θα ισχύει η εξαίρεση.

Διευκρινίζεται επίσης ότι για την εκτίμηση της ουσιαστικότητας αφαιρούνται ανοίγματα που έχουν εξαιρεθεί με άλλες διατάξεις. Όμως στην οδηγία αναφέρεται ρητά ότι τα ανοίγματα υπό τη μορφή μετοχών/συμμετοχών για την υποστήριξη συγκεκριμένων τομέων της οικονομίας, όπως ορίζεται στο σχέδιο πρότασης Οδηγίας (αρ. 89, παρ. 1, στοιχείο g) συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο των μετοχικών ανοιγμάτων που μπορούν να εξαιρεθούν με χρήση του κριτηρίου ουσιαστικότητας.

Τέλος, σημειώνεται, ότι για όλα τα ανοίγματα που αποφασίζεται μόνιμη παρέκκλιση, θα εφαρμόζεται η τυποποιημένη μέθοδος (Βασιλεία II) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

5.2.6 Ορισμός αθέτησης υποχρέωσης

Το θέμα της αθέτησης υποχρέωσης καλύφθηκε εκτενώς στο Έγγραφο Διαβούλευσης II, Μέρος ΣΤ. Η καθυστέρηση των 90 ημερών τέθηκε ως συμβατικό όριο ένδειξης αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρεώσεων για όλες τις κατηγορίες ανοιγμάτων εκτός από τα ανοίγματα προς τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου όπου ως συμβατικό όριο καθορίστηκαν οι 180 ημέρες.

Η **ΤτΕ θεωρεί** ότι το συμβατικό όριο των 180 ημερών μπορεί να επεκταθεί στα ανοίγματα της λιανικής τραπεζικής που καλύπτονται με ακίνητα (στεγαστικά δάνεια), δεδομένου ότι αφενός θα αναπροσαρμοσθεί ανάλογα η ζημιά στις περιπτώσεις αθέτησης υποχρέωσης (LGD) και αφετέρου, από τις συζητήσεις με τα Π.Ι. προέκυψε ότι το ποσοστό των πιστούχων, που, ενώ έχουν εμφανίσει παροδικά καθυστέρηση μεταξύ 90 και 180 ημερών εξυπηρετούν κανονικά τα δάνεια τους είναι αρκετά μεγάλο, ώστε το οριζόμενο από την Οδηγία ελάχιστο LGD 10% , μέχρι 31.12.10 (Άρθρο 154 Παρ. 3) υπερεκτιμά τον κίνδυνο των Π.Ι. από τα ανοίγματα αυτά. Σε κάθε περίπτωση τα Π.Ι., δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση να παρακολουθούν στενά και τα ανοίγματα αυτά και να προβαίνουν στις προβλεπόμενες ενέργειες ικανοποίησης των απαιτήσεων τους από την πρώτη ημέρα καθυστέρησης.

Επίσης για τα ανοίγματα μέσω πιστωτικών καρτών η ημερομηνία πληρωμής της δόσης (due date) θα αποτελεί την έναρξη της περιόδου μέτρησης των ημερών σε καθυστέρηση.

Υπενθυμίζεται ότι η ΤτΕ προτίθεται να αποδεχθεί για ορισμένες περιπτώσεις χρόνους καθυστέρησης άνω των 90 ημερών για πιστώσεις χορηγούμενες προς αντισυμβαλλόμενους

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

εξωτερικού εφόσον οι χρόνοι αυτοί έχουν γίνει δεκτοί από τις εποπτικές αρχές της χώρας κατοικίας του αντισυμβαλλομένου.

Ένα θέμα που χρήζει περαιτέρω διευκρινίσεων είναι η έννοια της ουσιώδους καθυστέρησης. Εξετάστηκαν δύο εναλλακτικά ενδεχόμενα, η θέσπιση ή μη ποσοτικού ορίου. Η ΤτΕ θεωρεί σκόπιμο να τεθεί κατ' αρχήν ποσοτικό όριο που καθορίζεται ως το ποσό της καθυστέρησης που δεν υπερβαίνει το 5% της δόσης (εφόσον υπάρχουν προκαθορισμένες δόσεις) ή 2% του εν ισχύ ορίου (εφόσον πρόκειται για ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό για την εξυπηρέτηση του οποίου δεν προβλέπονται συμβατικές δόσεις).

Τα όρια αυτά δεν ισχύουν στην περίπτωση που το Π.Ι. έχει προβεί σε εκτενή και αναλυτική μελέτη των πιστούχων που επανήλθαν σε ενήμερη κατάσταση χωρίς την παρέμβαση του Π.Ι. (π.χ. ρυθμίσεις). Αν το Π.Ι. θεωρεί ότι η παραπάνω ανάλυση είναι ισχυρή επιτρέπεται να θέτει δικά του ποσοτικά όρια, τα οποία όμως δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 10% της δόσης ή το 5% του εν ισχύ ορίου. Η ΤτΕ θα εξετάζει την εγκυρότητα της μελέτης και, κυρίως, την αυστηρή τήρηση των ορίων που έχει θέσει το Π.Ι.

5.2.7. Στοιχεία για την εφαρμογή της Μ.Ε.Δ.

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης Π διατυπώθηκε η θέση της ΤτΕ ότι, αν και κατά κανόνα, ικανοποιητικά για την έναρξη εφαρμογής των εξελιγμένων μεθόδων, θεωρούνται στοιχεία περιόδου τριών ετών, **θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή εναλλακτική περίοδος** κατόπιν διμερών διαβουλεύσεων με το ενδιαφερόμενο Π.Ι. Μεταξύ των κριτηρίων με βάση τα οποία θα αποφασίζεται αν θα εγκριθεί η χρησιμοποίηση στοιχείων μικρότερης περιόδου θα είναι η συντηρητικότητα στην εκτίμηση των παραμέτρων, το μέγεθος του δείγματος κλπ. Σε κάθε περίπτωση θα συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι τα οφέλη από την υιοθέτηση της Μ.Ε.Δ. (απόκτηση εμπειρίας, ενίσχυση των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων κλπ) είναι μεγαλύτερα από το «κόστος» υποεκτίμησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τα τρία πρώτα έτη εφαρμογής της Οδηγίας, λαμβάνοντας υπόψη και τα προβλεπόμενα για την περίοδο αυτή ελάχιστα όρια μείωσης των κεφαλαιακών απαιτήσεων (5%, 10% και 20% αντίστοιχα για τα έτη αυτά).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

5.3. Ειδικές χορηγήσεις (specialized lending)

Σύμφωνα με το Έγγραφο Διαβούλευσης II και την Οδηγία (Άρθρο 86, παρ. 6), ως απαιτήσεις από ειδικό δανεισμό (specialized lending) των Π.Ι., θεωρούνται οι απαιτήσεις που έχουν όλα τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- Η απαίτηση είναι έναντι επιχείρησης η οποία έχει σχηματισθεί αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση ή/και τη λειτουργία εμπράγματων περιουσιακών στοιχείων (physical assets).
- Η σύμβαση δίνει στο δανειστή σημαντικό έλεγχο επί των περιουσιακών στοιχείων και των εσόδων που παράγουν.
- Η πρωτεύουσα πηγή αποπληρωμής της απαίτησης είναι τα έσοδα που παράγονται από τα περιουσιακά στοιχεία που χρηματοδοτούνται και όχι η παραγωγική ικανότητα της εμπορικής επιχείρησης.

Αν και η Οδηγία αναφέρεται στα γενικά χαρακτηριστικά των χρηματοδοτήσεων αυτής της μορφής, το συμβουλευτικό έγγραφο της Επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια (CP3) τις αντιμετωπίζει με περισσότερο αναλυτικό τρόπο. Σύμφωνα με το ανωτέρω έγγραφο οι χρηματοδοτήσεις αυτές εντάσσονται στην ευρύτερη κατηγορία των επιχειρηματικών απαιτήσεων (corporate), λαμβάνοντας δε υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, διαχωρίζονται σε πέντε υποκατηγορίες:

- Χρηματοδότηση έργων (project finance): το είδος αυτό των χρηματοδοτήσεων αναφέρεται σε σύνθετα, μεγάλα και ακριβά έργα και εγκαταστάσεις όπως π.χ. εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας, ορυχεία, υποδομές μεταφορών, υποδομές τηλεπικοινωνιών, περιβαλλοντικές υποδομές. Στην κατηγορία αυτή μπορούν να ενταχθούν πιστώσεις προς κοινοπραξίες που έχουν σχηματισθεί ειδικά για την εκτέλεση κάποιου μεγάλου τεχνικού έργου, όχι όμως πιστώσεις προς τεχνικές εταιρείες που συμμετέχουν στην κοινοπραξία.
- Χρηματοδότηση για αγορά περιουσιακού στοιχείου (object finance): χρηματοδοτήσεις που αφορούν στην απόκτηση περιουσιακού στοιχείου όπου η αποπληρωμή του δανείου εξαρτάται από τα έσοδα που προέρχονται από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο. Παραδείγματα είναι η χρηματοδότηση για την αγορά πλοίων, αεροσκαφών, στόλων οχημάτων, δορυφόρων, οχημάτων σιδηροδρόμων. Σημειώνεται ότι οι πιστοδοτήσεις προς την ακτοπλοΐα δε συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία αυτή της χρηματοδότησης,

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

καθώς σε αυτή την περίπτωση η αποπληρωμή της πιστοδοτικής διευκόλυνσης στηρίζεται στην ικανότητα ολόκληρης της επιχειρηματικής οντότητας, να παράγει έσοδα από την εκμετάλλευση του συνόλου των παγίων της. Επίσης, στην κατηγορία αυτή της χρηματοδότησης δε συμπεριλαμβάνονται οι περιπτώσεις χρηματοδότησης κατασκευής πλοίου, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η κατασκευή, καθώς ακόμα αυτό το πάγιο δεν έχει αρχίσει να παράγει έσοδα, στα οποία να μπορεί να στηριχθεί η αποπληρωμή της υποχρέωσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα ανοίγματα των πιστοδοτικών ιδρυμάτων εντάσσονται στην κατηγορία των επιχειρηματικών ανοιγμάτων και ο υπολογισμός των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων των Π.Ι. γίνεται σύμφωνα με τις εξισώσεις που χρησιμοποιούνται και στα υπόλοιπα ανοίγματα αυτής της κατηγορίας.

- Χρηματοδότηση εμπορευμάτων (commodities finance): αναφέρεται σε βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση αποθεμάτων ή λοιπών εισπρακτέων απαιτήσεων εμπορευμάτων που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια π.χ. πετρέλαιο, μεταλλεύματα, σοδιές όπου η αποπληρωμή του δανείου προκύπτει από τα έσοδα της πώλησης του εμπορεύματος και όπου ο δανειζόμενος δεν έχει ίδια δυνατότητα αποπληρωμής του δανείου.
- Χρηματοδότηση ακινήτων που αποφέρουν εισόδημα (income producing real estate): αφορά στη χρηματοδότηση της κατασκευής ή και της εξαγοράς ακινήτων τα οποία αποφέρουν εισόδημα. Τα ακίνητα αυτά μπορεί να είναι συγκροτήματα γραφείων, ενοικιαζόμενοι χώροι, πολυκατοικίες, ξενοδοχεία, βιομηχανικοί και αποθηκευτικοί χώροι. Και σε αυτή την περίπτωση η αποπληρωμή του δανείου εξαρτάται από το παραγόμενο εισόδημα του χρηματοδοτούμενου στοιχείου. Έτσι στην κατηγορία αυτή υπάγεται ο δανεισμός εταιρείας εκμετάλλευσης ακινήτων που μισθώνει το ακίνητο για την λειτουργία επιχείρησης όχι όμως ο δανεισμός προς ξενοδοχειακή εταιρεία με ιδιόκτητο ή μισθωμένο ακίνητο (ξενοδοχείο) η εξυπηρέτηση του οποίου εξαρτάται από την ικανότητα της επιχείρησης.

Η Οδηγία καθορίζει ότι, όταν τα Π.Ι. που εφαρμόζουν την Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων, δεν είναι σε θέση να αποδείξουν ότι οι εκτιμήσεις τους για την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (Probability Of Default) αυτών των ανοιγμάτων καλύπτουν τις απαιτήσεις της Οδηγίας, λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών τους, έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν ειδικούς συντελεστές στάθμισης κινδύνου (risk weights). Η «απλουστευμένη» κατά κάποιο τρόπο αυτή μεθοδολογία, σε σχέση με τη μέθοδο των

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

εσωτερικών διαβαθμίσεων, οδηγεί τα Π.Ι. να αντιστοιχήσουν τις εσωτερικές τους διαβαθμίσεις σε πέντε κατηγορίες/ βαθμίδες⁴), βάσει μιας ομάδας κριτηρίων ένταξης σε αυτές. Η τελευταία βαθμίδα αντιστοιχεί σε ανοίγματα της κατηγορίας αυτής που έχουν παρουσιάσει αθέτηση υποχρέωσης (default).

Για κάθε βαθμίδα παρέχεται τη δυνατότητα στα Π.Ι. να χρησιμοποιήσουν τους αντίστοιχους συντελεστές στάθμισης κινδύνου (risk weights) ανάλογα και με την εναπομένουσα διάρκεια (Πίνακας 1 Παρ. 5, Τμήμα 1, Παράρτημα VII).

Επίσης παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στις εποπτικές αρχές να επιτρέπουν σε κάποιο Π.Ι. να χρησιμοποιεί και για τα δάνεια εναπομένουσας διάρκειας άνω των 2,5 ετών, των δύο πρώτων κατηγοριών, τους συντελεστές 50% και 70% αντίστοιχα εφ'όσον κρίνει ότι τα πιστωτικά κριτήρια του Π.Ι. είναι επαρκώς αυστηρά και τα γενικότερα χαρακτηριστικά κινδύνου ικανοποιητικά. Η ΤτΕ σκοπεύει να κάνει χρήση αυτής της διακριτικής ευχέρειας.

Στο Παράρτημα 4 του Εγγράφου της Επιτροπής της Βασιλείας περιγράφονται τα κριτήρια που προτείνει για την ταξινόμηση των χρηματοδοτήσεων αυτών στις τέσσερις βαθμίδες που δεν έχουν παρουσιάσει αθέτηση υποχρέωσης. Η ΤτΕ θεωρεί ότι τα κριτήρια αυτά είναι επαρκή για να μπορέσουν οι τράπεζες να κατατάξουν τα ανοίγματα ειδικού δανεισμού κατά κατηγορία κινδύνου.

5.4 Ανοίγματα σε μετοχές

5.4.1. Ορισμός

Σύμφωνα με το Αρθ. 86, παρ. 5 τα χρηματοδοτικά ανοίγματα που ταξινομούνται στην κλάση των ανοιγμάτων σε μετοχές περιλαμβάνουν:

1. Ανοίγματα σε μη χρεωστικούς τίτλους που συνεπάγονται υπολειμματική απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης επί των στοιχείων του ενεργητικού ή του εισοδήματος του εκδότη.
2. Ανοίγματα υπό μορφή δανείων ή χρεωστικών τίτλων των οποίων η οικονομική ουσία είναι παρόμοια εκείνης των ανωτέρω ανοιγμάτων.

Λόγω της σύνθετης μορφής των σύγχρονων χρηματοοικονομικών μέσων (παράγωγα, κ.λπ.), στα ανοίγματα των Π.Ι. σε μετοχές / συμμετοχές λαμβάνεται υπόψη και η οικονομική ουσία

⁴ Οι πέντε κατηγορίες ανοιγμάτων, σύμφωνα με την ονοματολογία της Βασιλείας, είναι οι εξής: «Ισχυρή», «Καλή», «Ικανοποιητική», «Ασθενής» και «Αθέτηση».

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

του στοιχείου ενεργητικού (on the basis of the economic substance of the instrument) και όχι μόνο η νομική μορφή του.

Η ΤτΕ θεωρεί, ότι στην κατηγορία των στοιχείων, των οποίων η οικονομική ουσία είναι παρόμοια με αυτή των αναφερομένων στο σημείο 1 ανωτέρω, θα πρέπει να ενταχθούν τουλάχιστον:

- Μη εξαργυρούμενοι τίτλοι ή άλλης μορφής απαιτήσεις, με την έννοια ότι η επιστροφή των επενδυμένων κεφαλαίων μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την πώλησή τους ή την ρευστοποίησή τους, δεν ενσωματώνουν υποχρέωση ρευστοποίησης / επαναγοράς τους εκ μέρους του εκδότη και εκχωρούν υπολειμματική απαίτηση στα περιουσιακά στοιχεία ή τα έσοδα του εκδότη.
- Τίτλοι, ή άλλης μορφής απαιτήσεις, οι οποίοι ενσωματώνουν υποχρέωση του εκδότη, ο οποίος όμως μπορεί να μεταθέσει αορίστως το διακανονισμό της υποχρέωσης ή η υποχρέωση προβλέπει (ή εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του εκδότη) διακανονισμό με την έκδοση μετοχών του εκδότη.
- Όλα τα στοιχεία που μπορούν να περιληφθούν στα βασικά κεφάλαια ενός Π.Ι.

Τα Π.Ι. καλούνται να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τον ορισμό των ανοιγμάτων σε μετοχές και τα επιμέρους στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτά.

5.4.2. Αξία Ανοίγματος σε Μετοχές (EAD)

Σύμφωνα με την Οδηγία, η αξία ανοίγματος σε μετοχές είναι η αξία που καταχωρείται στον ισολογισμό της Τράπεζας. Ειδικότερα:

(α) για τις επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και των οποίων οι μεταβολές αξίας λαμβάνονται άμεσα υπόψη στα αποτελέσματα και, στη συνέχεια, στα ίδια κεφάλαια, η αξία ανοίγματος είναι η εύλογη αξία που καταχωρείται στον ισολογισμό·

(β) για τις επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και των οποίων οι μεταβολές αξίας δε λαμβάνονται άμεσα υπόψη στα αποτελέσματα αλλά φέρονται απευθείας σε χρεοπίστωση αποθεματικού, η αξία ανοίγματος είναι η εύλογη αξία που καταχωρείται στον ισολογισμό. Η ΤτΕ θα επιτρέψει, ειδικά για τις περιπτώσεις επενδύσεων σε μετοχές που αποτιμώνται σε εύλογη αξία, αλλά μέρος των μη πραγματοποιηθέντων κερδών αφαιρείται από τα ίδια

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

κεφάλαια σύμφωνα με την Αποφ. ΕΤΠΘ 198/17.5.2005, η αξία του ανοίγματος να αναπροσαρμόζεται κατά το ποσό που αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια

(γ) για τις επενδύσεις που αποτιμώνται στην τιμή κτήσης ή στη χαμηλότερη μεταξύ τιμής κτήσης και αγοραίας τιμής, η αξία ανοίγματος είναι η τιμή κτήσης ή η τρέχουσα αξία που καταχωρείται στον ισολογισμό.

5.4.3. Υπολογισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων

Σημειώνεται ότι όπως προβλέπει το Αρθρ. 85, παρ. 3, τα Πιστωτικά Ιδρύματα που χρησιμοποιούν τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΜΕΔ) για οποιαδήποτε κλάση ανοιγμάτων χρησιμοποιούν ταυτόχρονα τη μέθοδο αυτή και για την κλάση των ανοιγμάτων σε μετοχές, εκτός αν υπάρχουν σε μόνιμη εξαίρεση.

Εξαιρέσεις

Οι προϋποθέσεις εξαίρεσης ανοιγμάτων σε μετοχές από την εφαρμογή της ΜΕΔ έχουν αναλυτικά καταγραφεί στο Έγγραφο Διαβούλευσης II και εξακολουθούν να ισχύουν. Ειδικά όσον αφορά τις ρυθμίσεις πρώτης εφαρμογής (grandfathering) η ΤτΕ προτίθεται να κάνει χρήση της ευχέρειας κατά την πρώτη εφαρμογή δεδομένου ότι από τα στοιχεία που υπέβαλαν τα Π.Ι. οι λοιπές παρεχόμενες εξαιρέσεις δεν παρέχουν την απαιτούμενη ευελιξία. Κατόπιν τούτων οι μετοχές/ συμμετοχές που βρίσκονται στην κατοχή του Π.Ι. κατά την έναρξη εφαρμογής του νέου πλαισίου (1.1.2007) εξαιρούνται, μέχρι 31.12.2017 από την υποχρέωση εφαρμογής της Μ.Ε.Δ. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι των ανοιγμάτων αυτών μπορούν να υπολογίζονται με την τυποποιημένη μέθοδο.

5.4.4 Μεθοδολογίες υπολογισμού των σταθμισμένων ποσών των ανοιγμάτων σε μετοχές

Η Οδηγία προβλέπει τρεις μεθόδους υπολογισμού των σταθμισμένων ποσών των ανοιγμάτων σε μετοχές των ΠΙ:

- i. Μέθοδος απλής στάθμισης κινδύνου
- ii. Μέθοδος των εσωτερικών υποδειγμάτων
- iii. Μέθοδος στάθμισης με βάση την πιθανότητα αθέτησης και την ποσοστιαία ζημιά σε περίπτωση αθέτησης (μέθοδος PD/LGD).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

i. Μέθοδος της απλής στάθμισης του κινδύνου

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή τα σταθμισμένα ποσά υπολογίζονται σύμφωνα με τη σχέση:

Σταθμισμένο ποσό ανοίγματος = συντελεστής στάθμισης * υπόλοιπο ανοίγματος

Αυτό που διαφοροποιείται είναι ο συντελεστής στάθμισης για επιμέρους χαρτοφυλάκια ως εξής :

- συντελεστής στάθμισης 190% για ανοίγματα σε μετοχές μη διαπραγματεύσιμες σε χρηματιστήρια σε επαρκώς διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια. Η ΤτΕ θεωρεί ότι ως επαρκώς διαφοροποιημένα μπορούν να χαρακτηρισθούν τα χαρτοφυλάκια που περιλαμβάνουν μετοχές τουλάχιστον 20 εκδοτών
- συντελεστής στάθμισης 290% για ανοίγματα σε μετοχές διαπραγματευόμενες σε χρηματιστήρια
- συντελεστής στάθμισης 370% για όλα τα υπόλοιπα ανοίγματα σε μετοχές

Ο υπολογισμός του ποσού πιθανής ζημιάς γίνεται σύμφωνα με τον κατωτέρω τύπο:

Ποσό πιθανής ζημιάς = πιθανή ζημιά (EL) αξία ανοίγματος

Η πιθανή ζημιά σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή ορίζεται ως εξής:

- 10% για ανοίγματα σε μετοχές μη διαπραγματεύσιμες σε χρηματιστήρια σε επαρκώς διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια
- 10% για ανοίγματα σε μετοχές διαπραγματευόμενες σε χρηματιστήρια
- 30% για όλα τα υπόλοιπα ανοίγματα σε μετοχές

ii. Μέθοδος των εσωτερικών υποδειγμάτων (the internal models approach)

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή τα σταθμισμένα ποσά ισούνται με την ενδεχόμενη ζημιά από ανοίγματα της μορφής αυτής πολλαπλασιασμένη με 12,5. Η ενδεχόμενη ζημιά για τους σκοπούς της μεθόδου αυτής υπολογίζεται με εσωτερικά υποδείγματα αξίας σε κίνδυνο (VAR) με μονόπλευρο διάστημα εμπιστοσύνης 99% για τη διαφορά μεταξύ τριμηνιαίας απόδοσης και ενός καταλλήλου τριμηνιαίου επιτοκίου χωρίς κίνδυνο υπολογιζόμενο σε μακροχρόνια δειγματική περίοδο.

Σε κάθε περίπτωση το σταθμισμένο ποσό σε επίπεδο ανοίγματος δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τα άθροισμα της κεφαλαιακής απαίτησης όπως θα υπολογιζόταν με την

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

μέθοδο PD/LGD παρακάτω, με PD το ελάχιστο οριζόμενο στην παράγραφο συν το γινόμενο της αντίστοιχης αναμενόμενης ζημιάς πολλαπλασιασμένη με 12,5. Η πιθανή ζημιά σύμφωνα με αυτήν την μέθοδο ορίζεται ως μηδέν (0).

iii. Μέθοδος στάθμισης με βάση την πιθανότητα αθέτησης και την ποσοστιαία ζημιά σε περίπτωση αθέτησης (μέθοδος PD/LGD)

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή, τα σταθμισμένα ποσά υπολογίζονται σύμφωνα με τους τύπους που χρησιμοποιούνται για ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων, ιδρυμάτων, κεντρικών κυβερνήσεων και κεντρικών τραπεζών. Στην περίπτωση που τα Π.Ι. δεν διαθέτουν επαρκείς πληροφορίες ώστε να χρησιμοποιήσουν τον ορισμό της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης για επιχειρηματικά ανοίγματα, στους συντελεστές στάθμισης εφαρμόζεται συντελεστής προσαύξησης 1,5. Η ΤτΕ θεωρεί ότι περιπτώσεις που το Π.Ι. έχει επενδύσει σε μετοχές εταιρίας στην οποία όμως δεν έχει δώσει πιστώσεις, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως περιπτώσεις όπου θα εφαρμόζεται ο συντελεστής προσαύξησης 1,5, εκτός αν το Π.Ι. μπορεί να αποδείξει ότι έχει επαρκείς πληροφορίες για την χρησιμοποίηση του ορισμού αθέτησης υποχρέωσης για επιχειρηματικά ανοίγματα.

Σε επίπεδο κάθε μεμονωμένου ανοίγματος, το άθροισμα του ποσού της αναμενόμενης ζημιάς πολλαπλασιασμένο επί 12,5 και του σταθμισμένου ποσού δεν υπερβαίνει την αξία ανοίγματος πολλαπλασιασμένη επί 12,5. Το ποσό πιθανής ζημιάς σύμφωνα με την μέθοδο αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με τους ισχύοντες τύπους

Η ΤτΕ θα επιτρέψει στα Π.Ι. να χρησιμοποιήσουν οποιαδήποτε από τις ανωτέρω αναφερόμενες μεθόδους υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων, κάτω από τους όρους και προϋποθέσεις, π.χ. επάρκειας συστημάτων, που τίθενται από την Οδηγία, αρκεί να αποδεικνύουν ότι η επιλογή γίνεται με συνέπεια και δεν υπαγορεύεται από λόγους επίτευξης χαμηλότερων κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Επίσης θα επιτρέψει την παράλληλη χρήση δύο ή και τριών μεθοδολογιών υπό την προϋπόθεση ότι δε χρησιμοποιούνται επιλεκτικά για τη μείωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

6.1. Αναθεώρηση και συμπλήρωση θέσεων

Οι θέσεις της ΤτΕ σχετικά με τις δύο πρώτες μεθόδους για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου (μέθοδος του Βασικού Δείκτη και Τυποποιημένη Μέθοδος) αναπτύχθηκαν στο Έγγραφο Διαβούλευσης VI. Αναθεώρηση και συμπλήρωση των θέσεων για τη μέθοδο του Βασικού Δείκτη και την αντίστοιχη Τυποποιημένη παρουσιάζεται στα παρακάτω θέματα:

6.1.1. Χρονικό Διάστημα υπολογισμού του μέσου όρου του δείκτη «Μικτά Έσοδα» για την Τυποποιημένη Μέθοδο

Σύμφωνα με την Οδηγία για τον υπολογισμό του δείκτη «Μικτά Έσοδα» απαιτείται μέσος όρος παρατηρήσεων τριών ετών για κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα. Στο Έγγραφο Διαβούλευσης VI, κεφάλαιο Β, αναφέρεται ότι η ΤτΕ θα δεχθεί τη χρήση διετούς μέσου όρου για τον υπολογισμό του σχετικού Δείκτη «Μικτά Έσοδα» κατά την πρώτη εφαρμογή και μόνο. Αυτή η εξαίρεση δεν αποτελεί υποχρέωση για τα Π.Ι. αλλά έχει σκοπό τη διευκόλυνση αυτών που ενδεχομένως δεν είναι έτοιμα κατά την πρώτη εφαρμογή. Επισημαίνεται ότι τα Π.Ι. τα οποία διαθέτουν τα στοιχεία για τον υπολογισμό του σχετικού δείκτη «Μικτά Έσοδα» σε τριετή βάση μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν και κατά την πρώτη εφαρμογή αν το επιθυμούν.

6.1.2. Παράλληλη χρήση των δύο απλούστερων μεθόδων

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης VI, κεφάλαιο Β, αναφέρεται ότι η ΤτΕ θα αποδεχθεί τον συνδυασμό των δύο απλούστερων μεθόδων μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με αυστηρό χρονοδιάγραμμά (που δεν θα ξεπερνά τα 2 έτη) σταδιακής εφαρμογής της Τυποποιημένης Μεθόδου.

Ως εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να θεωρηθούν οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις νέων επιχειρηματικών μονάδων, οι συμμετοχές με πολύ μικρό ποσοστό συμμετοχής των μικτών εσόδων στα συνολικά έσοδα του ομίλου καθώς και συμμετοχές οι οποίες εδρεύουν σε κράτη τα οποία δεν ακολουθούν το Σύμφωνο της Βασιλείας II. Κατά την τελευταία περίπτωση και

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

μόνο αν τα προβλήματα που δημιουργούνται από τις διαφορετικές εποπτικές πρακτικές είναι πολύ σημαντικά θα εξεταστεί το ενδεχόμενο η σταδιακή εφαρμογή να ξεπεράσει τα δύο έτη. Σε **καμία περίπτωση όμως δεν θα υπάρξει δυνατότητα μόνιμης εξαίρεσης**, καθώς κάτι τέτοιο δεν επιτρέπεται από την Οδηγία.

6.1.3. Δείκτης «Μικτά Έσοδα»

Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με την Οδηγία ο τρόπος υπολογισμού του δείκτη «Μικτά Έσοδα» είναι διαφορετικός στην μέθοδο του Βασικού Δείκτη από αυτόν της Τυποποιημένης Μεθόδου. Αν και στις δύο περιπτώσεις απαιτείται ο υπολογισμός του μέσου όρου των τριών ετών, ο χειρισμός τυχόν αρνητικών μεγεθών είναι διαφορετικός. Ειδικότερα:

- Στην Μέθοδο του Βασικού στην περίπτωση που κάποια παρατήρηση είναι αρνητική ή μηδενική, τότε αυτή **δεν θα λαμβάνεται υπόψη** στον υπολογισμό του μέσου όρου. Ο δείκτης «Μικτά Έσοδα» θα υπολογίζεται ως το άθροισμα των θετικών μεγεθών διαιρούμενο με τον αριθμό των θετικών μεγεθών.
- Στην Τυποποιημένη Μέθοδο, ο μέσος όρος υπολογίζεται και για τα 3 έτη, ανεξάρτητα αν υπάρχουν παρατηρήσεις αρνητικές ή μηδενικές. Γι' αυτό το λόγο, οι αρνητικές παρατηρήσεις θα παίρνουν την τιμή 0 για τον υπολογισμό του μέσου όρου των τριών παρατηρήσεων ανά επιχειρηματική δραστηριότητα.

Επίσης διευκρινίζεται ότι ο τρόπος υπολογισμού του Δείκτη «Μικτά Έσοδα» της τυποποιημένης μεθόδου σύμφωνα με το Σχέδιο Οδηγίας αποκλίνει από το πλαίσιο της Επιτροπής της Βασιλείας, καθώς κρίθηκε ότι είναι πιο ορθολογικός.

6.1.4. Καταχώρηση Ζημιών λειτουργικού κινδύνου

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης VI αναφέρεται ότι το ελάχιστο ύψος ζημιών που θα πρέπει να καταγράφεται προτείνεται να είναι €1.000 γενικά και €500 για τις Συνεταιριστικές Τράπεζες που δεν έχουν άδεια πανελληνίας εμβέλειας καθώς ζημιές ύψους άνω €1.000 μπορεί να αποδειχθούν ιδιαίτερα ζημιογόνες για το Π.Ι. αν έχουν μεγάλη συχνότητα. Εν τούτοις αν κάποιο Π.Ι. έχει στοιχεία με τα οποία να αποδεικνύεται ότι η σχέση κόστους-οφέλους της συγκέντρωσης αυτών των ζημιών είναι ιδιαίτερος επιβαρυντική για το Π.Ι., τότε η **ΤτΕ** θα εξετάσει την εξαίρεση του από το όριο αυτό και τον καθορισμό υψηλότερου ορίου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

6.1.5. «Πραγματικές Ζημιές»

Διευκρινίζεται ότι ο όρος «πραγματικές ζημιές» που αναφέρεται στα Έγγραφο Διαβούλευσης VI αναφέρεται στις πραγματοποιηθείσες ζημιές, ήτοι ζημιές οι οποίες έχουν λογιστικοποιηθεί.

6.1.6. Εναλλακτική Τυποποιημένη Μέθοδος

Στο Έγγραφο Διαβούλευσης VI αναφέρονται οι προϋποθέσεις για την υιοθέτηση της Εναλλακτικής Τυποποιημένης Μεθόδου, σύμφωνα με το σχέδιο της Οδηγίας. Η βάση της μεθόδου αυτής ήταν η αποφυγή διπλής μέτρησης του κινδύνου στην περίπτωση που τα υψηλά περιθώρια κέρδους προέρχονται από δάνεια υψηλού πιστωτικού κινδύνου. Η ΤτΕ θεωρεί ότι είναι αρκετά αυστηρές οι προϋποθέσεις της Οδηγίας και θα υιοθετήσει τις όποιες αλλαγές προκύψουν σε αυτή.